наша СВАБОДА

№8(95) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

22 СТУДЗЕНЯ 2001 года ПАНЯДЗЕЛАК

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

Цяжкая місія пракуратуры

Рэдакцыя

Пракуратура Беларусі адрэагавала на матэрыял «Врачебное заключение», які быў надрукаваны ў газеце НАША СВАБОДА 12 студзеня. Пракуратура палічыла, што матэрыял утрымлівае паклёп на асобу кіраўніка дзяржавы, і ўзбудзіла крымінальную справу па гэтым факце. Вось тэкст афіцыйнага паведамлення, разасланага ў афіцыйныя сродкі масавай інфармацыі:

«12 студзеня ў сетцы Інтэрнэт, а потым у газеце «Наша свобода» распаўсюджаны паклён у дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Па факту паклёпу ў дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі пракуратурай рэспублікі ў адпаведнасці з нормамі Крымінальна-працэсуальнага кодэкса 17.01.2001 г. узбуджана крымінальная справа па частцы 1 артыкула 367 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (паклён у дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь).

У мэтах поўнага і аб'ектыўнага расследавання гэтай крымінальнай справы створана следча-аператыўная група з супрацоўнікаў пракуратуры і Камітэта дзяржаўнай бяспекі. Па справе праводзяцца неабходныя следчыя дзеянні.»

(НАША СВАБОДА гэтае паведамленне не атрымала, таму тэкст перадрукоўваецца з газеты «Звязда» без змяненняў). ▶

Заканчэнне на стар.3

Следчая група па справе Завадскага на мяжы роспуску

Генадзь БАРБАРЫЧ

Сітуацыя з расследаваннем знікнення Дзмітрыя Завадскага становіцца крытычнай. Пра гэта ў інтэрв'ю БелаПАН 19 студзеня заявіў кіраўнік аддзела спецпраектаў ОРТ Павел Шарамет.

Паводле звестак Шарамета, следчая група, якая займаецца расследаваннем знікнення Завадскага, а таксама іншымі цяжкімі злачынствамі, знаходзіцца на мяжы роспуску. «Следчыя КДБ, якія ўдзельнічалі ў гэтай справе, фактычна адхіленыя. Адхіленыя і следчыя МУС», — сказаў Шарамет. Паводле ягоных звестак, следчая група расследавала адразу некалькі злачынстваў, ва ўчыненні якіх падазраюцца былы афіцэр «Алмаза» Валерый Ігнатовіч, баец гэтага ж спецпадраздзялення МУС Максім Малік і іншыя асобы. Гэта, прынамсі, 7 злачынных эпізодаў: забойствы прадпрымальнікаў у Жодзіна і Барысаве, забойства прадпрымальніка і яго прыёмнай дачкі ў Мар'інай Горцы, забойства азербайджанскай сям'і ў Мінску, збіццё кіраўніка кантрольна-рэвізійнага ўпраўлення міністэрства культуры Грыгор'ева, забойства кіраўніка беларускага аддзялення РНЕ Глеба Самойлава, выкраданне Дзмітрыя Завадскага. ▶

Заканчэнне на стар.3

Ноч на Вадохрышча

Прэзідэнцтва Буша — адлік пайшоў

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

У 12.00 па мясцовым часе 20 студзеня ў Вашынгтоне адбылася ўрачыстая цырымонія перадачы ўлады. 43 прэзідэнт ЗША Джордж Уокер Буш-малодшы змяніў Біла Клінтана на кіруючай пасадзе. Надвор'е не вельмі спрыяла ўрачыстасці, ішоў моцны дождж, аднак было вырашана правесці інаўгурацыю новага прэзідэнта ў адпаведнасці з традыцыяй — на свежым паветры на Капіталійскім халме.

Дж.Буш, стоячы на прыступках Капітолія, прачытаў неабходныя па пратаколе 35 словаў прэзідэнцкай клятвы: «Я, Джордж Уокер Буш, урачыста клянуся і пацвярджаю, што буду сумленна выконваць абавязкі прэзідэнта Злучаных Штатаў і буду, наколькі дазволяць мае сілы, зберагаць, ахоўваць і абараняць Канстытуцыю Злучаных Штатаў. І дапаможа мне Бог!».

Прэзідэнцкая прысяга прыносіцца на Біблії, выдадзенай у 1767 годзе. Менавіта на ёй прысягаў у 1789 годзе першы прэзідэнт Амерыкі Джордж Вашынгтон. З моманту прынясення прысягі Дж.Буш лічыцца новым прэзідэнтам ЗША.

Ва ўрачыстай прамове перад амерыканскім народам Дж.Буш паабяцаў аб'яднаць амерыканскую нацыю пасля самых складаных у гісторыі ЗША прэзідэнцкіх выбараў. Ён паабяцаў будаваць адзіную нацыю справядлівасці і адкрытых магчымасцяў, а таксама знізіць падаткі, што вельмі зацікавіла публіку. Пасля яго прысягу прынёс і новы віцэ-прэзідэнт ЗША Рычард Чэйні. Абедзве прысягі прымаў старшыня Вярхоўнага суда ЗША Уільям Рэнквіст.

Потым прэзідэнцкі картэж па вуліцы Пенсільванія-авеню накіраваўся ў Белы дом, які ў гэты момант пакідала мінулая адміністрацыя. Зранку ў суботу Дж.Буш, Р.Чэйні і іхнія жонкі ўжо пабылі ў прэзідэнцкай рэзідэнцыі для таго, каб па традыцыі папіць кавы з папярэднікамі – Білам Клінтанам, Албертам Горам і іхнімі супругамі. Дагэтуль яны ўсе разам схадзілі на набажэнства ў царкву Святога Яна, што месціцца непадалёк ад Белага дома.

На шляху картэжа Дж.Буша сталі тысячы дэманстрантаў, якія пратэставалі супраць абрання яго прэзідэнтам. Як вядома, вынікі выбараў заставаліся спрэчнымі на працягу больш чым месяца. ▶

Заканчэнне на стар.3

Страна воров

Российская пресса комментирует арест Павла Бородина

Трофим ЛОБАЧЕВ

Европа отгораживается от нас визовым барьером – не хуже «железного занавеса». Да и подавляющее большинство других стран уже давно отгородилось, а большинство из этого большинства устраивают из процесса впуска лиц с российским паспортом изощренное глумление. В мире сегодня господствует одно представление о русских – это люди без чести, совести, бандиты, отмывающие деньги и обходящие законы везде, где только могут придумать. Пусть теперь хотя бы один из членов так называемой российской «элиты» почувствует это на собственной шкуре.

Подавляющее большинство российских обывателей с чувством глубокого удовлетворения восприняли весть о доблестных действиях американской службы иммиграции и натурализации, взявшей под микитки бывшего кремлевского завхоза, некогда входившего в десятку самых влиятельных людей нашей славной страны. Формально он пока не осужден – ни американским судом, ни швейцарским, поэтому может считаться невиновным. Однако швейцарский суд, как известно, в свое время оправдал (по формально правовым признакам) даже Михася, не сумев доказать, что тот принадлежит к солнцевской преступной группировке...

Что же касается нашего экс-завхоза, бывшего одно время коллегой самого Владимира Владимировича и одаренного после выборов почетной должностью с подразумеваемой большой материальной ответственностью, то любой мало-мальски представляющий себе, как делается бизнес в России (тем более, большой бизнес), сразу же вам, конечно, подтвердит, что люди уровня Пал Палыча – ну да, конечно же, совершеннейшие овечки и никогда ни в чем не виноваты, а по кристальной честности своей могут состязаться с нищими на церковной паперти. ▶

Окончание на стр.3

НАВІНЫ

- **У міністэрстве сацыяльнай абароны мяркуюць, што ў лютым пенсіі ў Беларусі павялічацца ў сярэднім на 14%.** Некаторыя пенсіянеры могуць спадзявацца на адрасную сацыяльную дапамогу, уведзеную з пачатку 2001 года і складаючую зараз 17 тысячаў рублёў. На сёння ў краіне жывуць 2,5 мільёны пенсіянераў, 400 тысячаў з якіх інваліды.
- **Нацыянальны банк і Савет міністраў зоймуцца прымусовай ліквідацыяй банка «БелБалтыя».** А.Лукашэнка даў распараджэнне да сярэдзіны лютага 2001 года распрацаваць механізм пераафармлення і пагашэння ўкладаў насельніцтва. А гэта 18 мільёнаў долараў.
- **Паводле словаў начальніка Галоўнага ўпраўлення эканомікі міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Сямёна Шапіры, «у аграпраме зараз дужа цяжкае становішча».** Што да калгаснікаў, то С.Шапіра сказаў, што яму няўцям, «як яны там жывуць і працуюць ды яшчэ і нас кормяць». Такі толькі факт: калі ў краінах ЕЭС вядро бензіну селяніну абыходзіцца за паўвядра малака, у Расіі – за 2, у Беларусі – за 7.
- **У хуткім часе ў Беларусі будзе праведзеная рэструктурызацыя рынку алкагольных напояў.** У прыватнасці, плануецца, што вытворчасць алкаголю з утрыманнем этылавага спірту больш за 28% штогод будзе скарачацца на 5%. Разам з тым будуць уведзеныя квоты на экспарт і імпарт алкагольнай прадукцыі.
- **На пачатак года запазычанасць сельскагаспадарчага комплексу Магілёўшчыны за электраэнергію склала 33 мільярды рублёў.** У 1999 годзе тут заплацілі толькі за 10% спажытай энергіі. Тое самае ў жыллёва-камунальныя сектары вобласці і ва ўстановах культуры і адукацыі – запазычанасць роўная адпаведна 10 і 2 мільярдам рублёў.
- **Распрацаваны праект вырaтавання аднаго з буйнейшых балотаў у Еўропе, што знаходзіцца на тэрыторыі Беларусі ў заказніку «Ельня».** Перш за ўсё трэба аднавіць тут узровень вільгаці. Дзеля гэтага на меліярацыйных каналах будуць пабудаваныя 25 дамбаў. Толькі ў 1999 годзе ў выніку засухі і гарэння торфу знішчана чвэрць балота.

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

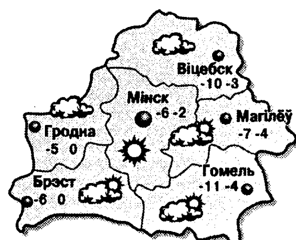

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 1240

Кандуіт і Швамбранія супраць!

Хто такі Павел Барадзін? Для нас — ніхто. Тое, што крамлёўцы паставілі яго ў кампанію да Лукашэнкі, каб было лягчэй прыбраць да рук нашу краіну, не робіць Барадзіна законным міждзяржаўным прадстаўніком. Віртуальная расійска-беларуская краіна Усярусія юрыдычна не існуе. Яна зробленая па матывах вядомай дзіцячай аповесці Льва Касіля «Кандуіт і Швамбранія». Там два хлопчыкі прыдумалі сабе краіну, далі ёй назву, намалявалі яе мапу, напісалі Канстытуцыю і г.д. А сябе прызначылі кіраўнікамі. Барадзін для нас такі вось кандуіст-швамбраніст.

А хто такі Барадзін для расіянаў? Былы загадчык крамлёўскай гаспадаркі, дружбан-карыфан Ельцына, хітры і лiслiвы мардаты дзядзька, які, гавораць, не прапусціць каб украсці. У Маскве ўжо ходзяць легенды, колькі ён прыбраў падчас рэстаўрацыі Крамля. Называюцца розныя астранамічныя сумы, але ніхто за гэта дзядзьку ўсур'ёз не цісне. Дружбаны не даюць. На гэтым стаяла, стаіць і стаяць будзе расійская дзяржаўная ўлада. Інакш ёй каюк.

Магчыма таму Павел Барадзін з ахвотай бярэцца за новыя шматмільённыя праекты, прыдумляе сабе новыя магчымасці, каб сябе не крыўдзіць. Цяперашняя пасада Барадзіна – сядзець у кабінеце праўлення Усярусіі, якое, мусіць, не такое шыкоўнае, як Крэмль, і не дае таго аб'ёму ў золаце і дыямантах, каб можна было цягнуць вагонамі. Дык і тут дзядзька не схібіў: прыдумаў суперпраект еўрапейска-азіяцкай транспартнай магістралі праз Беларусь аж да Масквы. Носіцца з ёю, як Базыль са шпакоўняй, актыўна шукае выканаўцаў праекта. Тут хітрасць такая, што нехта ж павінен будаваць гэтую магістраль за вялікія прыватныя і дзяржаўныя грошы. Дык частку гэтых грошай (чвэртку ці болей) трэба потым аддаць назад заказчыку з рук у рукі і патаемна. Такі прыём называецца ў дзяржаўных злодзеяў «адкат». Такая ёсць завядзёнка ў Маскве, так у іх павялося з часоў татара-мангольскай навалы. Традыцыя называецца. Заказчык тады мусіць падзяліцца з іншымі кабінетнымі маскоўскімі пацукамі. А тыя яго будуць бараніць, калі што якое. Калі раптам пракурор прачнецца ці недарэчнасць якая атрымаецца. Вось такая сістэма. Рука руку мые. Калі хто не ведае, дык яна называецца мафіяй.

У Маскве красці можна, але нельга красці ў Еўропе. Не, вядома, і ў Расіі, як і на Беларусі, за якога-небудзь гусака ўкрадзенага ці якіх дзвесце даляраў дадуць гады з тры. Але калі ўкраў так многа, што хапае, каб падзяліцца з начальнікамі, дык тады красці можна смела і далей. Тады табе нават будуць спрыяць і падахвочваць. Таму еўрапейцы ўсіх злодзеяў ловяць, а маскоўцы – толькі тых, хто крадзе мала. І Барадзін не такі чалавек, каб мала. Таму пасля яго арышту па ордэры швейцарскай пракуратуры ў Расіі падняўся такі вэрхал. Нават адступныя швейцарцам прапанавалі, каб тыя толькі адпусцілі дзядзьку. Сістэма дзяржаўнай улады заадно з Барадзіным. Таму за яго заступаюцца такія высокія начальнікі. Цікава, што ўсе расійскія камуністы, Жырыноўскі, Ілюхін, Чарнамырдзін, думцы, дыпламаты, губернатары, пракуроры паядналіся на адным: гэта правакацыя супраць Расіі. А між тым ніхто з іх нават і не пытаецца: краў Барадзін швейцарскія грошы ці не. Ведаюць, мусіць, што краў.

На гэтым фоне выскачылі на арэну цырка і беларускія інтэграсты з недарэчнымі прэтэнзіямі на адрас Вашынгтона: «Якое мелі права?». Таксама за кампанію заступіліся за Паўла Барадзіна: «Кандуіт і Швамбранія супраць арышту!» А ім чаго не сядзіцца? Якое яны маюць дачыненне да маскоўскіх грошай? Цікава... ■

Барысаўскія прадпрымальнікі страйкуюць да лютага

Рыгор БУЯН

Да тысячы індывідуальных прадпрымальнікаў і жыхароў Барысава сабраліся 19 студзеня на гарадскім стадыёне, каб заявіць, што «Альтэрнатывы рынку няма!».

Мітынг пад такім ды іншага кшталту лозунгамі («Дарогу прадпрымальнасці!», «Дарогу ўласнасці!», «Нашым дзецям – дэмакратычную краіну!», «Не – канфіскацыям!», «Так – інвестыцыям!», «Надзеі на бацьку зніклі!») арганізаваны Свабодным прафсаюзам прадпрымальнікаў у знак пратэсту супраць існуючага парадку мытнага афармлення тавараў з трэціх краінаў, што завозяцца на Беларусь з Расіі, і высокіх падаткаў. Апрача таго, мітынг вырашыў працягваць страйк індывідуальных прадпрымальнікаў да канца студзеня, у той час як уся краіна пасля страйку 1-5 студзеня ўжо працуе.

У выніковай рэзалюцыі мітынгу гаворыцца: «Мы заклікаем кіраўніцтва краіны да разважнасці. Гісторыя ніколі не даруе эксперыментаў, закладнікамі якіх становяцца мільёны людзей. Неабходна наладзіць канструктыўны дыялог з урадамі цывілізаваных краінаў дзеля пабудовы на Беларусі рыначнай эканомікі і развітой грамадзянскай супольнасці». Дэманстранты заклікалі мясцовую «вертыкаль», ад якой на мітынгу прысутнічаў першы намеснік старшыні гарвыканкама Мікалай Чарняўскі, не чыніць перашкодаў дробнаму і сярэдняму бізнесу.

На мітынгу сярод іншых «засвяціўся» і былы міністр абароны, цяпер прэзідэнт Фонду рэабілітацыі здароўя былых вайскоўцаў Павел Казлоўскі, які ўжо публічна выказаў гатоўнасць балатавацца кандыдатам у прэзідэнты. П.Казлоўскі ў сваёй прамове заявіў, што сацыяльная палітыка А.Лукашэнкі ў дачыненні да вайскоўцаў цалкам сябе скампраметавала,ператварыўшы многіх вайскоўцаў у беспрацоўных ды бізнесменаў. ■

Занепад беларускай эканомікі працягнецца

Мікалай ГРАЧУХА

Эканоміка Беларусі развіваецца ў рэчышчы палітычных дэтэрмінантаў. Такое меркаванне выказаў прэзідэнт аналітычнага цэнтра «Стратэгія» Леанід Заіка, выступаючы 19 студзеня ў Мінску на брыфінгу прадстаўнікоў Беларускай асацыяцыі фабрык думкі.

Праявамі палітычнай дэтэрмініраванасці беларускай эканомікі Леанід Заіка, у прыватнасці, лічыць рост рэальных даходаў на 18% пры 6% прыросце ВУП, а таксама ўстаноўку на 100-доларавую сярэднямесячную зарплату да сярэдзіны 2001 года.

На ягоную думку, гэта магчыма ў кароткатэрміновай перспектыве, але можа аказаць вельмі неспрыяльнае ўздзеянне на эканоміку: павышэнне ўзроўню даходаў насельніцтва ідзе на карысць перш за ўсё імпарцёрам, а нацыянальныя вытворцы «аказваюцца ўбаку».

Нягледзячы на тое, што Беларусь па індэксе чалавечага развіцця (з улікам ВУП на душу насельніцтва, які ў 2000 годзе склаў 6.900 долараў ЗША) апярэджвае Расію, на думку кіраўніка цэнтра «Стратэгія», бягучы год будзе вельмі складаным для беларускай эканомікі. Беларусь, адзначыў ён, прайграе барацьбу за знешнія рынкі збыту Расіі, Украіне і іншым краінам СНД, а галоўныя экспарцёры рэспублікі — «Беларуськалій» і Мінскі трактарны завод — згубяць рынкі ў краінах СНД на 80% і 30% адпаведна. ■

БелаПАН

ФОТАФАКТ

Водохрышча. Чарга за святой водой

У Беларусі выконваецца 1/5 навуковых праграмаў

Марат ГАРАВЫ

19 студзеня ў Мінску ў будынку прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі адбылося паседжанне калегіі Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях (ДКНТ).

Паводле словаў першага намесніка старшыні ДКНТ Уладзіміра Байкова, эфектыўнасць выкарыстання навуковага патэнцыялу краіны ва ўмовах абмежаванага фінансавання можна павысіць шляхам пераразмеркавання сродкаў на найбольш важныя навукова-тэхналагічныя накірункі. Каб да 2005 года амаль удвая павысіць навукаёмістасць ВУП, сёлета асігнаванні на навуку крыху ўзрастуць і складуць 3% расходнага артыкула бюджэту. Разам з тым намеснік старшыні ДКНТ выказаў спадзяванне на павелічэнне аб'ёму замежных інвестыцыяў у айчынную навуку. «Толькі сума рэалізуемых беларуска-кітайскіх навукова-тэхнічных кантрактаў, якая складае 47 мільёнаў долараў ЗША, прыкладна роўная навуковаму бюджэту краіны», — падкрэсліў У.Байкоў.

Разам з тым, паводле ягоных словаў, дзяржава дагэтуль не вярнула навуцы даўгі, якія складаюць амаль 10% леташняга аб'ёму фінансавання галіны. Кіраўніцтва ДКНТ спадзяецца, што часткова гэтыя сумы будуць пагашаныя дзяржавай на працягу студзеня.

Закрануўшы ступень выканання розных навукова-тэхнічных праграмаў, У.Байкоў назваў нонсенсам той факт, што яна не перавышае 22% ад колькасці рэалізуемых праектаў. ■

БелаПАН

Беларускія танцы ад БМАgroup

Ірына ТОЎСЦІК

Дыскатэка пад назвай «Вольныя Танцы» была праведзеная Беларускай Музычнай Альтэрнатывай (БМАgroup) 20 студзеня ў клубе «Акварыум».

Сярод пакупнікоў альбома «Вольныя Танцы: Новая Альтэрнатыва» і даслаўшых у БМА латарэйны квіток быў праведзены розыгрыш прызоў, уладальнікамі якіх сталі 10 чалавек. Па тры канверты з прозвішчамі цягнулі Ганс, бубнач з гурта «Уліс», Алесь Таболіч (гурт «Зніч») і старшыня прэс-службы БХК Зміцер Маркушэўскі. Прызы — відэакасеты і кампакт-дыскі — атрымалі тры чалавекі. Астатнія пераможцы, а іх шасцёра, будуць слухаць кампакт-дыск альбо аўдыёкасету. Быў і спецыяльны прыз—запрашальнік на прэзентацыю новага касетнага альбома «Песні пра каханне», прысвечанага Дню закаханых.

На дыскатэцы былі раздадзеныя анкеты для ўсенароднага галасавання ў вызначэнні самых правальных рок-праектаў беларускай сцэны 2000 года, «самай бессэнсоўнай песні, горшага гурта года, самага беспантовага кліпа» і г.д. Акцыю пад назвай «Рок-гільяціна 2000» прэзентуе газета «Навінкі» пры падтрымцы «Музыкальной газеты».

Перад дыскатэкай адбылася прэс-канферэнцыя. Створаная ў 1996 годзе маладзёжная ініцыятыва БМАgroup строга прытрымліваецца сваёй першапачатковай мэты—падтрымка сучаснай беларускай музычнай культуры. Слухачам, якія ўважліва сочаць за дзейнасцю БМА, пэўна, вядомыя ўсе беларускія музычныя выданні. А вось што прапануе яна на гэты год: чарговыя альбомы з серыі »Беларускі музычны архіў»—The best Сяржука Сокала-Воюша і Віктара Шалкевіча, выданне кампакт-дыска «Легенды Вялікага Княства» (музыка старажытнай беларускай дзяржавы), прэзентацыя «самага чэснага музычнага часопіса POST 'R», а таксама выданне трэцяга кампакт-дыска з серыі «Вольныя Танцы». ■

На ўзвышшы ліцэйскага свята

Ірына ТОЎСЦІК

Беларускі дзяржаўны гуманітарны ліцэй імя Якуба Коласа 19 студзеня завяршыў святкаванне свайго 10-годдзя ўрачыстым канцэртам у памяшканні Палаца культуры МАЗ.

18 студзеня на сцэне ТЮГа ліцэістамі быў прадстаўлены «Народны альбом». Гэта ўжо не школьная самадзейнасць, а наближанае да тэатральных дзеяў рэч, рэжысёрам і сцэнарыстам якой выступіў дырэктар ліцэя Уладзімір Колас.

Заключны канцэрт юбілейных ліцэйскіх урачыстасцяў наведаў дэпутат палаты прадстаўнікоў Іван Пашкевіч, які ў сваёй прамове выдаў сябе за шчырага патрыёта. А Лявон Баршчэўскі, вядомы змагар за беларускасць і намеснік дырэктара, пацiснуў яму руку. Выступленне І.Пашкевіча згладзіў гурт «NRM», які прадставіў гледачам інсцэніраваныя выбары прэзідэнта. Кандыдатамі ж на гэты пост былі самі ўдзельнікі. Кожны зрабіў прамову з абавязковым «тыцканнем пальца» ў бок іншага кандыдата і абавязковай пахвалой сябе з заклікам «галасуйце за мяне».

Апрача выступлення «Камераты», Тодара Вайцюшкевіча («Крыві»), пісьменніка Рыгора Барадуліна, барда Алеся Камоцкага і іншых, перыядычна паказвалася ліцэйская хроніка.

Завяршылі свята выкладчыкі — спевам студэнцкага гімна. ■

«Лялькі» не ад Шэндэровіча

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

Лялечная выстава беларускіх мастакоў працуе ў Еўрапейскім гуманітарным універсітэце. Яе аўтары Людміла Краснеўская-Кашкурэвіч, Ледзі Олвен (псеўданім Наталлі Чарнышовай), Ганна Балаш, Алена і Мікалай Байрачныя вынеслі на суд гледачоў лялькі, апранутыя ў дакладныя гістарычныя копіі старажытнага адзення і ў рамантычныя сукенкі, а таксама сярэднявечных рыцараў і постаці, створаныя невычэрпнай аўтарскай фантазіяй.

Гэта хоць і не «Лялькі» Шэндэровіча, але ўсё роўна захапляльнае відовішча. ■

Транспарт зноў падаражэў

Кірэй МАНУЙЛА

Паводле загада міністэрства транспарту, з 18 студзеня чарговы раз (папярэдняе падаражэнне было ў леташнім лістападзе) павялічыліся тарыфы на праезд у аўтобусах прыгарадных і міжгародніх маршрутаў. У сярэднім кошты ўзраслі на 8%.

Цяпер 1 кіламетр у звычайных прыгарадных аўтобусах агульнага тыпу будзе каштаваць 8,9 рубля, з мяккімі адкіднымі крэсламі – 9,5 рублёў, а ў хуткасных аўтобусах – 11,6 і 12,3 рубля. На міжгародніх рэйсах кіламетровы тарыф у аўтобусах агульнага тыпу роўны 13 рублёў, з мяккімі крэсламі – 14,8 рубля, у хуткасных паболей – 16,8 і 19,2. Разам з тым на 12,5% павялічыўся кошт браніравання квітка – з 40 да 45 рублёў.

Тым часам з 20 студзеня на 50% падвысіліся кошты на праезд у гарадскім транспарце ў Мінску. Поўная цана квітка стала 60 рублёў, ільготнага – 30 рублёў. Раней было адпаведна 40 і 20 рублёў. У кіроўцаў квіток каштуе ўжо 75 рублёў. Тым не менш гэтыя тарыфы ўсё адно не дазволяць транспартнікам выйсці на самаакупляльнасць, бо дзеля гэтага праезд у метро павінен каштаваць прыкладна 130 рублёў, а ў аўтобусе – 150 рублёў.

З лютага падаражэюць праязныя білеты. Так, цана на праязны на ўсе віды транспарту ўзрасце ў паўтара раза – з 3.200 да 4.800 рублёў. Нагадаем, што дагэтуль тыдзень таму падаражэла сталічнае таксі – да 275 рублёў удзень і 410 рублёў — уначы. ■

Камуністы хочуць камуніста

Рыгор БУЯН

70% апытаных членаў Партыі камуністаў Беларускай лічаць неабходным вылучаць партыйнага кандыдата ў прэзідэнты. Такія вынікі дало ўнутрыпартыйнае сацыялагічнае апытанне, праведзенае ў снежні мінулага года, падчас якога былі апытаныя 5 тысяч камуністаў, ці 60% сяброў ПКБ.

67% рэспандэнтаў лічаць прайшоўшыя ў палату №2 выбары несправядлівымі, няроўнымі і недэмакратычнымі, і толькі 22% апытаных прытрымліваюцца процілеглага меркавання. 11% не змаглі адказаць на пастаўленае пытанне. 75% камуністаў выконвалі партыйныя даручэнні падчас парламенцкай кампаніі 2000 года, што сведчыць пра вялікую палітычную актыўнасць камуністаў; толькі 23% самаўхіліліся ад партыйнай работы.

Досыць цікавыя вынікі атрымаліся з адказаў на пытанне «Якім мусіць быць удзел ПКБ у прэзідэнцкіх выбарах 2001 года?». Пераважная большасць камуністаў – 70% — заявілі, што партыя мусіць вылучаць свайго кандыдата, 13% выказаліся за падтрымку незалежнага кандыдата, блізкага камуністам па поглядах, 3% могуць падтрымаць іншага «левага» кандыдата; і толькі 7% жадаюць паўторна наступіць на граблі, падтрымаўшы Аляксандра Лукашэнку. ■

Урачы аб'ядналіся ў Саюз

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

Урачы Магілёўшчыны стварылі Лекарскі саюз, які быў зарэгістраваны 15 студзеня. Старшынёй саюза стаў Сяргей Кунцэвіч. Ініцыятарамі стварэння новай грамадскай арганізацыі выступілі каля 20 высокакваліфікаваных спецыялістаў, які працуюць у гарадскіх бальніцах ды паліклініках. За мэты Лекарскага саюза прапаганда здаровага ладу жыцця, стварэнне ўмоваў для прафесійнай адукацыі і самаадукацыі, садзейнічанне прафесійнай рэалізацыі медыкаў.

Дабіцца рэалізацыі пастаўленых мэтаў новастворaная арганізацыя плануе наладжваннем канферэнцыяў для медыкаў. З лютага спецыялісты Лекарскага саюза пачынаюць вучыць падлеткаў фізіялогіі, гігіене, прадухіляць хваробы ды аказваць першую медычную дапамогу. ■

Цяжкая місія пракуратуры

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Варта зазначыць, што ўпершыню ў гісторыі Беларусі распачатае следства па артыкуле 367 Крымінальнага кодэкса – аб абароне гонару і годнасці прэзідэнта:

Артыкул 367. Паклёп у дачыненні да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

1. Паклёп у дачыненні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, які ўтрымліваўся ў публічным выступленні, або ў друкаваным, або ў публічна дэманстраваным выступе, або ў сродках масавай інфармацыі –

караецца штрафам, або папраўчымі працамі на тэрмін да двух гадоў, або абмежаваннем свабоды на тэрмін да чатырох гадоў, або пазбаўленнем свабоды на такі ж тэрмін.

Узбудзіўшы крымінальную справу па гэтым артыкуле, Пракуратура Беларусі паставіла сябе ў надзвычай складанае становішча. Справа ў тым, што следчыя пракуратуры і КДБ мусяць даказваць факт парушэння заканадаўства. Для таго, каб давесці, што заключэнне доктара Д.Шчыгельскага – паклёп на Аляксандра Лукашэнку, трэба правесці незалежную экспертызу яго псіхічнага стану. З боку адказчыка абавязкова будзе выстаўленае патрабаванне аб правядзенні псіхіятрычнай экспертызы Аляксандра Лукашэнкі з прыцягненнем аўтарытэтаў у галіне псіхіятрыі як з Беларусі, так і з іншых краінаў, у тым ліку і з Расіі. Інакш дзеянні праваахоўных органаў Беларусі могуць быць прызнаныя звычайнай вульгарнай помстай за публікацыю непрыемнага для цяперашняй улады матэрыялу, які атрымаў вялікі рэзананс у краіне і за яе межамі.

Пакуль што ўвогуле невядома, каго збіраюцца вінаваціць прадстаўнікі ўлады: Д.Шчыгельскага, газету НАША СВАБОДА, галоўнага рэдактара Паўла Жука альбо некага яшчэ. Між тым сам факт менавіта такой рэакцыі ўлады на газетную публікацыю вельмі красамоўны і сведчыць пра жаданне кіраўнікоў дзяржавы ўзяць пад татальны кантроль сродкі масавай інфармацыі і пазбавіць грамадзянаў нашай краіны права на атрыманне аб'ектыўнай і важнай для грамадскасці інфармацыі.

Нягледзячы на тое, што Пракуратура паведамляе пра «следчыя дзеянні», якія пачаліся па справе аб «паклёпе», нам пакуль што нічога невядома пра гэтыя дзеянні. Аднак гэта не азначае, што так будзе і далей. Мы чакаем, што ўжо сёння-заўтра да нас завітаюць прадстаўнікі следчай групы. Магчыма, што адначасова будзе наладжанае цкаванне НАШАЙ СВАБОДЫ – штрафамі, папярэджаннямі, забаронамі, іншымі прыдзіркамі...

Нягледзячы на гэта, пакуль магчыма, газета НАША СВАБОДА будзе выходзіць у свет. ■

Следчая група па справе Завадскага на мяжы роспуску

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Усе злачынствы ўчынены рознымі людзьмі, але ўсе яны ўваходзілі ў агульную злачынную групоўку. Ігнатовіч, паводле словаў Шарамета, «быў адной з ключавых фігур». Тым не менш сам Ігнатовіч, які знаходзіцца ў следчым ізалятары, сваёй віны не прызнае, адмаўляецца хадзіць на допыты, куды яго дастаўляюць на насілках, выкрыквае «Няхай жыве прэзідэнт Лукашэнка!» і пагражае следчым «выразаць» іх сем'і.

Справа па забойствах у Жодзіна і Барысаве ўжо фактычна завершаная і, магчыма, хутка будзе перададзеная ў суд, праўда, адзначыў Шарамет, «калі яе не замаўчаць». Гэтыя злачынствы маглі быць раскрытыя некалькі месяцаў таму — следчыя выходзілі на падазроных, у прыватнасці, байца «Алмаза» Маліка. Але іх спынялі. Ды і ў саміх следчых узнікалі сумненні: усё ж пад падазрэннем аказваліся супрацоўнікі элітнага падраздзялення МУС.

На стадыі завяршэння справа па Мар'інай Горцы. Замінка ў тым, што адзін з асноўных сведкаў — таксама былы баец «Алмаза» — зараз жыве ў Ізраілі. «Усё залежыць ад пазіцыі цяперашняга генеральнага пракурора Віктара Шэймана і міністра ўнутраных справаў Уладзіміра Навумава», — сказаў Шарамет. Па гэтых справах ёсць сведкі, апазнаўшыя некаторых забойцаў, рэчавыя і іншыя доказы.

На думку Шарамета, адстаўкі старшыні КДБ Уладзіміра Мацкевіча і генеральнага пракурора Алега Бажэлкі адбыліся з-за таго, што следчая група атрымала звесткі аб дачыненні некаторых супрацоўнікаў спецыяльнай брыгады хуткага рэагавання МУС, якую ўзначальвае Дзмітрый Паўлючэнка, да шэрагу злачынстваў, у тым ліку выкраданняў Віктара Ганчара і Юрыя Захаранкі. Паўлючэнку затрымалі. Быў праведзены вобшук у яго ў доме і на службе. Аднак дзеянні следчых былі спыненыя асабіста сакратаром Савета бяспекі Віктарам Шэйманам. Пасля гэтага Паўлючэнка быў выпушчаны са следчага ізалятара. А Мацкевіч і Бажэлка пазбавіліся сваіх пасадаў. «Галоўная ахвяра гэтых перастановак — Мацкевіч і следчыя КДБ, — сказаў Шарамет. — Яны былі ўпэўненыя, што Лукашэнка не ведаў пра супрацьпраўныя дзеянні некаторых супрацоўнікаў спецбрыгады МУС, якая непасрэдна падпарадкоўвалася сакратару Савета бяспекі, і разлічвалі, што яны будуць пакараныя. Атрымалася ж наадварот. Прэзідэнт выступіў у абарону гэтых людзей». ■

БелаПАН

Прэзідэнцтва Буша – адлік пайшоў

Заканчэнне, пачатак на стар.1

Вядома, што ў прэзідэнцкі лімузін кідалі апельсінамі, яйкамі і нават тэніснымі мячамі.

Але, як бы там ні было, Джордж Буш стаў 43-м прэзідэнтам Амерыкі, і наступныя чатыры гады з гэтым давядзецца лічыцца грамадзянам не толькі ЗША, але і ўсяго свету.

Увечары ў суботу новаму прэзідэнту разам з жонкай спатрэбілася наведаць восем афіцыйных інаўгурацыйных балоў – ягоныя прыхільнікі святкавалі пачатак прэзідэнцкага тэрміну. Адзін з балоў адбываўся на вакзале *Union Station*, другі – у нацыянальным будаўнічым музеі, яшчэ адзін – у гатэлі *Marriott*.

У гэты ж дзень была замененая інфармацыя пра прэзідэнта на афіцыйным сайце Белага дома www.whitehouse.gov. Старая інфармацыя пра Біла і Хілары Клінтан была замененая на звесткі пра Джорджа і Лауру Буш.

Цалкам святкаванне інаўгурацыі новага прэзідэнта каштавала каля 35 мільёнаў долараў. Большая частка гэтых грошай паступіла ад буйных карпарацыяў ЗША.

Адным з першых рашэнняў Дж.Буша на новай пасадзе стала распараджэнне пра адтэрміноўку апошніх пастановаў адміністрацыі Біла Клінтана.

Справа ў тым, што перад сыходам з пасады прэзідэнта ЗША Біл Клінтан задаволіў 140 прашэнняў аб памілаванні, выконваючы такім чынам сваё абяцанне працаваць да апошняй гадзіны свайго прэзідэнцтва.

Сярод памілаваных быў і родны брат Б.Клінтана Роджэр. У 1980-х гадах яго абвінавачвалі ў захоўванні наркотыкаў, а ў 1985 годзе прысудзілі два гады турмы. Апроч таго, Біл Клінтан вырашыў памілаваць былога дырэктара Цэнтральнага разведвальнага агенцтва Джона Дэйча. Ён абвінавачваўся ў тым, што захоўваў дзяржаўныя таямніцы ЗША на сваім хатнім камп'ютэры.

У лік памілаваных уваходзілі таксама бізнес-партнёр сям'і Клінтанаў С'юзан МакДугал і чыноўнік з першай адміністрацыі Б.Клінтана Генры Сіснерас. Абодвух іх абвінавачвалі ў фінансавых махінацыях.

Цяпер памілаванні часова прыпыненыя. Сваё рашэнне па іх мусіць прыняць Дж.Буш.

Новы прэзідэнт вырашыў часова перапыніць новыя прызначэнні ва ўрадавых ведамствах. Апроч таго, ён выдаў «маральны кодэкс» для федэральных служачых. У прыватнасці, Джордж Буш абавязаў чыноўнікаў, якія сыходзяць з дзяржаўнай службы, не займацца лабісцкай дзейнасцю на працягу года пасля іхнага сыходу. Ён таксама абвясціў нядзелю 21 студзеня «нацыянальным днём малітвы і ўдзячнасці». Гэтае рашэнне Дж.Буш патлумачыў тым, што не зможа паспяхова працаваць на сваёй пасадзе «без падтрымкі Бога і малітваў людзей». Новы прэзідэнт заклікаў суграмадзянаў «сабрацца разам у дамах і месцах набажэнстваў і памаліцца кожнаму і ўсім разам, і падзякаваць Богу за ўсе даброты гэтай вялікай і цудоўнай зямлі». ■

Страна воров

Окончание, начало на стр.1

Впрочем, злопыхательская радость обывателя по поводу ареста одного отдельно взятого представителя новорусской, с позволения сказать, «элиты» проистекает вовсе не из предвкушения торжества американского правосудия. А вытекает из простого обывательского чувства: «Ну хоть одна из этих толстых наглых морд наконец угодила в кутузку». А между прочим занудное американское правосудие – это вам не продажный российский мент – что в местном, районном околотке, что в генпрокуратуре на Большой Дмитровке в Москве, который либо за деньги, либо по телефонному приказу вышестоящего начальства (а оно приказывает – тоже либо за деньги, либо по приказу вышестоящего начальства, а оно, в свою очередь, тоже... ну и так далее) готов наплевать и растереть любой закон и любую процедуру. То есть Палычу придется посидеть.

Почти что радостный российский консул в Америке в день поимки экс-завхоза уже было провещал в эфир, что, мол, «щас» мы ту все с американосами вопросы порешаем по понятиям – и отправится наш Палыч на бал со свечами. Хрен он туда отправится.

А пока он будет сидеть в гнусном бруклинском застенке в окружении предельно корректных – до тошноты – копов ирландской, негритянской и латиноамериканской «национальности», пусть подумает о судьбах Родины. Вернее, о судьбах ее обывателей. Которых именно благодаря таким вот бородиным, кобзонам (а думского депутата под такой фамилией в четверг тоже не пустили в Америку как лицо с криминальной точки зрения подозрительное), а также прочим пашам-мерседесам и пашам–мабетексам, толпами наводнившими все коридоры власти в России, считают поголовно жуликами и бандитами. И обращаются соответственно – не дают виз, все более откровенно презирают в зарубежных присутственных местах, а с мнением представителей «Этой Страны» уже практически не считаются в сколь-либо важных международных вопросах. Допрыгались. В иных странах уже подозрительно косятся на все кредитные карточки, эмитированные российскими банками, а лицам «российской национальности» и с соответствующими правами, бывает, отказываются давать в прокат машины.

Впрочем, что там завхозы и «бедные» депутаты Государственной Думы, через одного носящие «Ролексы», которые вроде бы не купишь на их даже многолетнюю думскую зарплату. Вот взять хотя бы премьер-министра нашего – человека с лицом отличника-хорошиста по фамилии Касьянов. Вроде приличный человек, а ведь тоже ведь – «кидала». Не будем, говорит, отличник-хорошист, долги вам возвращать, господа хорошие. Хотя у нас за прошлый год положительный внешнеторговый баланс – 50 миллиардов, хотя золотовалютные резервы ЦБ увеличились за год в два раза, хотя речь идет о «жалких» 3 миллиардах долларов платежей в год. Касьянов говорит, что на эти деньги мы, мол (правительство его, то есть), будет помогать бедным, сирым и убогим. И весь мир понимает, что он врет. Эти деньги он, его правительство и миллионы российских чиновников будут продолжать разворовывать, либо бездарно тратить на то, что никакие сирые, бедные и убогие никогда бы публично не одобрили. Они будут строить новые атомные подводные лодки ценой в миллиард долларов. И новые парламентские дворцы (в Питере, разумеется, на родине нового Вождя). А также дворцы садово-парковой архитектуры на всяких там Рублево-Успенских шоссе, а также на славной испанской и французской и прочей Ривьере. А еще они будут воевать в Чечне и давать деньги тамошним кадыровым и гантамировым (то есть «законным» бандформированиям), а те их тоже будут разворовывать. И будут покупать себе бесконечные «мерседесы», а на машинах ниже уровнем у нас даже налоговая служба ездить считает западло. Впрочем, почему «даже»? Ведь мы же считаем это уже естественным.

А нас будут продолжать во всем мире считать ворами и бандитами. А мы будем продолжать голосовать и голосовать до одури за бородиных, кобзонов, абрамовичей и прочих не менее народных губернаторов, еще больше укрепляя мир в его именно таком мнении о русских, а также в другом, не менее широко утвердившимся – по поводу того, что просторы России давно уже населяет в большинстве своем быдло, которое если и осуждает воровство и мздоимство, то только до той поры, пока само не дорвется до этого «корыта». ■

Gazeta ru.

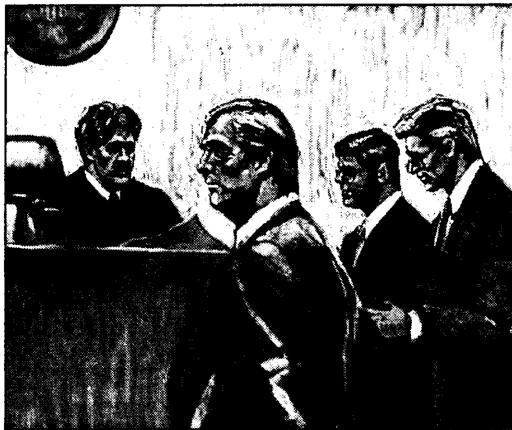

П.Бородин перед судьей, рисунок сделан в помещении суда

ЗАМЕЖЖА

Латвія ўшанавала ахвяраў АМАПа

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

У Латвіі 20 студзеня – дзень смутку. У суботу там ушаноўвалі памяць ахвяраў сумнавядомага «рыжскага АМАПа». 20 студзеня 1991 года галаварэзы ў форме спрабавалі захапіць будынак міністэрства ўнутраных справаў у Рызе і аднавіць савецкую ўладу ў Латвіі. У выніку нападу загінулі мірныя грамадзяне.

Прэзідэнт Латвіі Вайра Віке-Фрэйберга правяла 20 студзеня сустрэчу са сваякамі ахвяраў. Яна выказала ўдзячнасць усім патрыётам Латвіі, якія ў той час не пабаяліся магчымага ўварвання савецкіх вайскоўцаў і выйшлі на вуліцы Рыгі, каб адстойваць незалежнасць. Тады тысячы людзей дзень і ноч знаходзіліся на вуліцах, будавалі барыкады, палілі кастры, выстройвалі «жывое кола» вакол стратэгічна важных аб'ектаў.

Калі АМАП штурмаваў будынак МУС Латвіі, у Рызе загінулі 5 чалавек, сярод іх 2 журналісты-аператары і адзін навучэнец школы.

«Лёс так распарадзіўся, што трагедыя вашых сем'яў і ваша асабістая трагедыя стала трагедыяй усяго народа. Ніхто не можа палегчыць вашы пакуты, але мы можам сказаць: ваша страта – гэта наша страта. Вашы сваякі ўвайшлі ў гісторыю Латвіі. А іхнія імёны – у нашых сэрцах», — сказала Вайра Віке-Фрэйберга сваякам ахвяраў АМАПа.

Увечары 20 студзеня жыхары Рыгі запалілі на вуліцах кастры – гэтаксама як 10 гадоў таму, — у памяць пра часы барацьбы за незалежнасць. ■

«Газавую прынцэсу» адправілі ў адстаўку

Міхась КАРПОВІЧ

Віцэ-прэм'ер украінскага ўрада Юлія Цімашэнка, якая знаходзіцца пад следствам, была вызваленая ад выканання сваіх абавязкаў прэзідэнтам Украіны Леанідам Кучмам.

Мы ўжо паведамлялі, што ўкраінская Феміда прад'явіла абвінавачванне Ю.Цімашэнка, якая курыравала ў Кабінеце міністраў паліўна-энергетычны комплекс. Генеральная пракуратура абвінавачвае яе ў кантрабандзе, дачы хабару, службовым падлогу і адмыцці грошай. У кожным эпізодзе фігуруюць мільёны долараў, якія праходзілі праз тагачасную кіраўніцу карпарацыі «Адзіныя энергасістэмы Украіны», асноўнага пастаўшчыка газу на тэрыторыю краіны.

Леанід Кучма, які ўласным рашэннем адхіліў ад пасады Юлію Цімашэнка, нават не парадзіўшыся з яе непасрэдным начальнікам – прэм'ер-міністрам Віктарам Ючшанкам – паведаміў, што кіраваўся выключна прашэннем Генеральнай пракуратуры.

У сваю чаргу, Ю.Цімашэнка заявіла, што яе звальненне — «ярчэйшы доказ таго, што камерцыйнае атачэнне прэзідэнта куды мацнейшае, чым урад і тыя ягоныя чальцы, якія імкнуцца навесці парадак у краіне». Яна таксама паведаміла, што не збіраецца з'язджаць з краіны і што пераходзіць у апазіцыю да існуючага рэжыму. ■

Эстрадзе сказалі «не!»

Ірына СТАРЦАВА

Новым прэзідэнтам Філіпінаў замест карупцыянера і былога акцёра Джозэфа Эстрады стала лідэр апазіцыі Глорыя Ароя, якая дагэтуль была віцэ-прэзідэнтам краіны.

У мінулую суботу Глорыя Макапагал-Ароя была прыведзеная да прысягі ў якасці новага прэзідэнта Філіпінаў. Яна ўрачыста паабяцала прытрымлівацца Канстытуцыі і, калі спатрэбіцца, памерці за Філіпіны.

На ўрачыстай цырымоніі прынцця прысягі прысутнічалі вышэйшыя ўрадавыя чыноўнікі Філіпінаў, а таксама замежныя дыпламаты.

У звароце да нацыі Глорыя Ароя паабяцала перамагчы беднасць і вярнуць годнасць філіпінскаму народу. Яна таксама казала пра эканамічныя і палітычныя рэформы.

Яе папярэднік і былы шэф Джозэф Эстрада быў адхілены ад улады па абвінавачванні ў карупцыі. Апазіцыя абвінавачвае яго ў прысвойванні 65 мільёнаў долараў.

Джозэфа Эстраду адмовіліся падтрымліваць кабінет міністраў, армія і паліцыя. Ён таксама стаў першым кіраўніком дзяржавы ў Азіі, за адхіленне якога ад улады прагаласавала ніжняя палата парламента.

Учора Глорыя Ароя пачала перамовы з партыямі і рухамі аб фарміраванні новага ўрада ў краіне. Галоўнае патрабаванне – распрацоўка эканамічных рэформаў. ■

Любить по-президентски

Тамара ВИННИКОВА

В стране моего нынешнего пребывания имеется возможность на каналах НТВ видеть некоторые политические события, происходящие в Республике Беларусь. Вчера я включила новостную программу в момент, когда камера зафиксировала серые, молчаливые, застывшие в глубокой скорби лица чиновников высокого ранга, присутствующих в одном из залов рабочей президентской резиденции. В стране случилось что-то страшно трагическое, подумалось мне, скорбь не смогли скрыть даже привыкшие ко всякому силовики. А когда показали горестное лицо президента страны, сомнений и вовсе не осталось. Боль и скорбь словно сковали его, превратив в мумию. Мой мозг, автоматически включившись на волну горя, выхватывал из памяти трагические – Чернобыль, Немигу, гибель П.Машерова, А.Мойсени, Т.Дудко, Г. Карпенко и многие другие беды. Господи, по ком еще земле белорусской придется скорбить? Наконец глава государства, заговорив могильным голосом в медленной, не свойственной ему манере, известил причину глубокой кручины – арестован Павел Бородин.

Ну что тут скажешь ? Когда у руководителя государства доброе сердце, хвала нации, значит достойный сын ведет страну в созидательный бой. Добрый, лучше чем злой, значит сострадающий, благодарный и помнящий, справедливый, одним словом, умеющий помочь и понять каждого, настоящий президент.

Но в памяти, и думаю, не только моей, мгновенно в строгой параллели возникают и другие кадры. Я не могу забыть, как под окнами той же резиденции, где сострадают сегодня российскому брату, рыдала обезумевшая от горя мать. Просила еще раз взвесить все, повременить и не расстреливать ее кровиночку, ее сына. Другие, тридцать семь белорусских матерей, рыдали дома, исписав тонны залитых слезами апелляций, к добрым и сострадающим сегодня высопоставленному российскому чиновнику. Не услышали никого, расстреляли всех.

Вспоминаю свой арест, 33 других, находящихся на личном контроле президента страны и нареченных в народе «громкими», и думаю, что понимаю причину печали Александра Григорьевича. Похоже, сострадает он, прежде всего, себе лично. Если он справедлив, то наверняка вспомнил хотя бы одно из более или менее громких дел в собственной стране, провел аналогию. Например, мое. Меня, по согласованию с президентом страны, арестовали в связи с тем, что якобы я, по итогом за 1995 год, являясь руководителем АКБ «Беларусбанк» умышленно завысила данные о прибыли банка, чтобы коллектив вместе со мной получил, в этой связи, премию. Я считаю, что цинизм в данном случае проявлен был силовыми ведомствами не по отношению ко мне, а лично к президенту, только похоже он этого до сих пор так и не понял. Силовики, надо отдать им должное, свое дело знают тонко. Похоже, они досконально знают о каждом чиновнике то, о чем многие не могут предположить и в страшном сне, в том числе и лично о президенте страны. Наверняка они знали какие–то личностные характеристики главы государства, согласно которым на сто процентов были уверены, что он напрочь забыл как лично сам, четыре месяца назад, своим указом «Беларусбанк» объединил со Сбербанком, и, следовательно, я не могла ничего завышать, прибавлять или отнимать по итогам года, так как такого банка уже просто не было. А если А.Лукашенко и забыл в суете об этом, то один известный банкир, стал еще и самым известным оппозиционером во многом благодаря тому, что на многих митингах выступал только с одним этим фактом, и Лукашенко, просматривая кадры скрытых камер, наверняка видел и вспоминал об этом. Почему же силовики ни на толику не сомневались,что фабрикация дела будет успешной? И, кстати, время показало,что они были правы, похоже он информацию такого плана хранит в памяти лишь несколько минут, а затем напрочь вычеркивает, чтобы уже не вспоминать о ней никогда, иначе независимо от всего последующего, добрый и справедливый президент этих людей должен был бы отправить в соседнюю со мной камеру, ведь они проявили если не халатность, то наверняка превысили свои полномочия. Впрочем им самим для себя легче найти статью, по которой положено сидеть за подобные деяния. Ошиблись — отвечайте, так учил меня мой непосредственный начальник, президент страны, и мы без суда месяцами гнили в камерах в соответствии с его учением. Обвинение по факту, за который меня арестовали, не подтвердилось. Ошиблись, лишая меня свободы, и данную ошибку на мундире силовиков время не смоет, а то, что потом стали искать хоть что-то, сути дела не меняет.

Ошибка, как жирное сальное пятно на генеральском фраке. И хоть

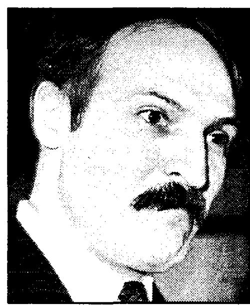

меняй цвет мундира и ведомство, хоть не меняй, сальное пятно предательски проступает вновь на том же месте. Ну, а если абстрагироваться от мелких деталей моего дела, то, подписывая командировку Бородину, А. Лукашенко, лично, совершил все те действия, за которые меня арестовали. Согласно инструктивной, законодательной базе, он должен был сам или с помощью своих помощников нажать кнопочку телефона белорусского МИДа или своего посла в США, и по принципу — дружба дружбой, а денежки на командировочку взяты будут из карманов граждан двух стран, спросить: «А есть ли Бородин в списке аккредитованных гостей?» Работы всего на десять минут, ведь давая согласие на мой арест, он знал, что я не могла перепроверить данные десятков филиалов банка по прибыли ни за день, ни за месяц, да и закон регулирует эти положения, позволяя через штрафные санкции, делать проверки в последующем. В таких случаях государство причитающееся ему все равно получает сполна.

Из выступления А.Лукашенко по факту ареста Бородина следует, что эта поездка была преподнесена ему чиновником не как факт личного развлекательного турне, связанного с торжествами по случаю вступления в должность нового президента США, куда может попасть из любой части света каждый, имеющий сумашедшие деньги, время и желание поразвлечься, купив билет в киоске, подобно тому, как белорусские граждане покупают билеты в минские театры. Факт поездки был ему преподнесен как признание и уважение мировым сообществом никем еще не зарегистрированного в мире нового Союзного государства России и Республики Беларусь.

Доклад подобного типа очень похож на мошеннический. Как у банкиров выманивали кредиты, в том числе не без помощи столь же влиятельных особ, так в данном случае выманивали у Лукашенко вверенные ему деньги двух стран. Наносили материальный ущерб в особо крупных размерах, с целью личного их присвоения. Во всяком случае, по отношению ко мне, менее обидные ошибки подобного толка моих подчиненных расценивались и докладывались Главе государства как факты мошенничества и выманивания денег всякими «вшивыми блохами», которых я и в глаза не видела, но как руководитель, по их мнению, должна нести ответственность. И поскольку из камеры КГБ меня не отпускали даже для проведения хирургической операции, похоже, А.Лукашенко был согласен с этим мнением. В случае со мной президент, не ожидая суда, как только выслушал доклад представителей правоохранительных структур, лично подписал Указ об освобождении от занимаемой должности. В случае с Бородиным, уже располагая официальным заявлением соответствующих служб США о том, что они его не приглашали, и, следовательно, А.Лукашенко был введен в заблуждение, подписывая командировочные документы, или говоря проще, освобождение от работы, с правом сохранения зарплаты за период развлечений, да еще и расходования валюты на авиабилеты, дорогостоящую гостиницу, представительские расходы и т.д. Ведь если Бородин не намеревался воспользоваться деньгами бедного белорусского народа, то взял бы отпуск за свой счет и не позорил бы главу белорусского государства и по совместительству начальника еще двух народов, да и весь этот Союз.

Указа об освобождении не только не подписано, но похоже в стране с минуты на минуту объявят дни вселенской скорби. Если бы все документы точно также подписала, например, я, а не Лукашенко, то белорусское правосудие совместно с главой государства судило бы меня за нанесение ущерба в особо крупных размерах по статье, предусматривающей срок от 8 до 15 лет (в колонии строгого режима с конфискацией нажитого мной и всеми вместе взятыми моими предками и родственниками за сотни лет). Надеюсь, Александру Григорьевичу ни это, ни нечто подобное пока не грозит, хотя по закону положено, поэтому он похоже и переживает, ведь от суда собственной совести уйти сложнее. Я тоже искренне сопереживаю судьбе Бородина, в тюрьме несладко, я там была и знаю достоверно. Правда, в тюрьме на Западе арестованные живут как в республике белорусские олигархи на собственных виллах, условия похожи, но тюрьма она все-таки тюрьма.

Если же говорить более откровенно, то меня больше волнует положение самого президента в связи с существующим заговором силовиков против него, а значит, и народа страны и меня лично, как составляющей его песчинки. Тут, на Западе, озвучивали взволнованное выступление главы государства по этому поводу, показали посеченные головы главных руководителей этих ведомств, но, похоже, саму ситуацию принятые меры никак не изменили. Как у ящерицы отрастает оторванный хвост, так, похоже, у силовиков — посеченные головы, только вместо одной сразу две, а то и больше и с большей скоростью. В республике, конечно, есть люди, которые засомневаются в искренности моего сопереживания президенту. Но кто-то же смог большинство живущих в стране, и некоторых на Западе, твердо убедить, что у моей любви может быть только Сашино лицо, или наоборот, что впрочем и не столь важно, суть одна. Грешным делом я, почитав интервью одного очень известного банкира, пожелавшего остаться неизвестным, как там обозначено, где он известил, что я являюсь личным кассиром А.Лукашенко, решила, что это он приведенным красноречивым примером убедил всех в правдивости подобных отношений.

Теперь, когда раскрыт заговор в силовых структурах, в том числе и той, где меня держали в камерах, я вынуждена часть обвинений с банкира снять. Часть заговора, похоже, было посвящено и мне лично, и вообще силовики по отношению ко мне вели себя так, будто существует закон, согласно которому за ошибки президента век сидеть в тюрьме лично мне. Когда я аппелировала к положениям Основного Закона страны, который грубо нарушали по отношению ко мне, они достойно парировали в ответ. И как Ваньке Жукову тыкали в лицо мордой селедки, мне тыкали этим самым Основным Законом, обвиняя, что мы вдвоем с президентом его и породили в 1996 году. Очевидно в данном случае им опять о личных способностях и возможностях главы государства было известно многим больше, чем мне, и они твердо были уверены,что ничего иного, кроме этого закона, мы вдвоем породить не могли. Я на тот момент о заговоре и не догадывалась, поэтому открещивалась от инкриминированных мне упреков как могла. Но поскольку, согласно действующему заговору, в стране уже давно виновными простo-напросто назначают, остальное лишь формальность, мне вместе с множеством адвокатов удалось совсем немногое.

После моего ареста президент страны не закручинился от горя, как в случае с Бородиным, и пояснил парламентариям, что моей жизни угрожали три банды. Как я поняла из этого выступления, чтобы сохранить мне жизнь, мне выдали ордер на право заселения в камеру КГБ. Представители от оппозиции предложили мне написать все об этих бандах и их деяниях, тогда возможно меня хоть как-то реабилитируют и простят мою порочную, по их мнению, связь с правящим режимом. Выполнить это требование было невозможно, моей грешной жизни не хватило бы, чтобы рассказать все и обо всех, поэтому, сделав попытки, я оставила эту затею.

Теперь, когда Глава государства раскрыл отдельные элементы заговора, уместным будет рассказать народу об одной из банд, приведя конкретный пример и хотя бы часть из того, куда исчезали его вклады. Ответственно заявляю,что силовики многое об этом знают, имеют документальное подтверждение, и по нижеприведенному факту также, но возвращать вклады народу не спешат, как впрочем и арестовывать тех, кто к этому причастен. В конкретном данном случае думаю потому, что, кроме чиновников высокого ранга, к этой операции причастны и сами представители силовых структур.

Однажды два влиятельных господина, будучи одновременно в командировке в США, заключили сделку на поставку коммерческой структурой этого государства в Республику Беларусь золотых монет.

Операции с золотом во многих странах мира являются монополией государства, так как, как правило, высокорентабельны. И только когда государство заинтересовано в создании здоровой конкуренции на

сегментах уже не приносящих сверхдоходы ему самому, выдает на отдельные виды операций лицензии субъектам хозяйствования. В республике действовала законодательная база по этим операциям, которую, мягко сказав, можно охарактеризовать как откровенно слабую. Ее не совершенствовали может потому, что государство операции с золотыми монетами своей страны не проводило.

Поступила первая партия этих золотых монет. При их приеме обнаружилось, что в отчеканенной надписи на монетах, сделанной на белорусском языке, допущена орфографическая ошибка — пропущена буква. Партия была возвращена для переплавки в США. Этот факт не заставил задуматься ни одно должностное лицо государства, участвующее в операции со стороны Беларуси, о том, что приличный монетный двор США, получив такой внушительный заказ, мог бы понести затраты на приглашение переводчика для отшлифовки всех деталей при чеканке. Да и поставщики были русскоязычными иммигрантами и могли беспрепятственно помочь монетному двору решить проблему на месте.

Затем поступила следующая партия, уже без ошибок, которая была размещена в хранилище Сбербанка. В это время произошло слияние банков, и мне пришлось стать невольным участником этой, прямо скажем, сомнительной сделки.

В один из выходных дней я была вызвана срочно в банк, где меня информировали, что хранилище банка вскрыто, оттуда вытащены эти самые монеты, разложены на полу, окнах, лестнице и неизвестные люди вместе с должностными лицами банка эти монеты моют и чистят в какой-то смеси.

Дикость нарушений, произведенных при вскрытии хранилища, допуске посторонних людей к охранной системе, ценностям, поражала даже видавших виды сотрудников охранных служб. Оказалось, что золотые монеты на сумму один миллион долларов США, находясь в хранилище, покрылись черными пятнами. Мойщики золота, они же поставщики, прилетели из США по предварительной договоренности с должностными лицами банка и пытались избавить монеты от этих пятен. Их ситуация усложнялась тем, что это был не налет, а что-то похожее на примеси в золоте.

На справедливо поставленные вопросы специалистов, что это за золото, которое покрылось ржавчиной черного цвета, был дан ответ. Якобы монетный двор в США, прежде чем отлить золотые монеты для белорусских граждан, отлил в этих матрицах монеты из платины для арабских шейхов. И, якобы, оставшаяся платина обогатила белорусское золото. Получалось, что надо было не возмущаться, а низко кланяться за такой подарок.

Но даже начинающий банкир хорошо знает теоретический процесс печатания любых монет. Неизменная в нем деталь — матрица уничтожается после исполнения заказа. Зачем арабским шейхам платиновые монеты с надписью «50 лет победы в Великой Отечественной войне», изображением белорусского монумента Победы, да еще с пропущенной буквой «н», ответить не взялся никто.

Как это золото таскали туда–сюда через белорусскую границу исправлять орфографические ошибки, остается загадкой. Ведь известно,что все попытки туристов провести хоть одну золотую монету через границу заканчиваются печально. Здесь же речь идет о миллионах долларов. Существовало заключение специалиста МВД, характеризующее некоторые параметры этого золота. Но истины ради надо сказать, что этими вопросами в государстве занимаются на профессиональном уровне совсем другие ведомства.

Я как руководитель банка отказалась работать с такими монетами, банк не мог продавать населению монеты сомнительного свойства по цене золотых, это было кощунством по отношению к людям. Дискредитировало идею этих операций для государства в последующем.

Монеты нужно было вернуть из хранилищ банка их владельцу, коммерческой фирме, зарегистрированной в США. Но как оказалось, Сбербанк щедро оплатил пошлину вместо предпринимателя-поставщика на таможне. Недавно экс-главбух призналa в интервью, что банк был убыточен — тогда за какие же деньги оказана щедрость для предпринимателя? Значит, надо полагать, были использованы вклады населения. Поставщик возместить уплату в сотни тысяч долларов, внесенных вместо него, отказывался. И не особо волновался в связи с тем, что не сможет получить обратно эти золотые монеты.

Каким-то образом монеты в продажу все-таки поступили. Возможно из партии, поставленной еще и в другой банк. Я об этом узнала, когда одна семья из сельской местности обратилась в Нацбанк. Они купили такую монету, почитав широко развернутую рекламу, и, кстати, также оплаченную вкладами населения, решив уберечь личные сбережения от инфляции, и положили в сундук. А когда через месяц решили проверить сохранность ее, им стало дурно. Монета была черная. Семья принесла ее в Нацбанк,требуя забрать обратно, так как там, где ее продали, принимать обратно не спешили. Нацбанк ее принять не мог. Выдавая лицензии на право проведения этих операций, Нацбанк под руководством Богданкевича не принимал решения о придании монетам статуса платежного средства. Поэтому начистить их каким то составом, как это делали поставщики, и сбыть при покупке спичек в магазине, заплатив золотом, было невозможно. Разразился скандал, люди справедливо полагали, что их обманули.

Глава белорусского правительства стал настаивать, чтобы Нацбанк признал монету законным платежным средством на территории страны. Я пояснила,что, пока возглавляю Нацбанк, эти черно-желтые монеты в качестве платежного средства признаны не будут. Глава правительства убеждал меня, что эти операции принесут большую прибыль государству. Если это так, то непонятно, почему, вопреки этой логике, операции стали проводить коммерсанты-иностранцы, а не само государство, главная цель которого и есть зарабатывать как можно больше.

Почему был нарушен целый ряд законодательных актов при ее проведении, и что это за черное золото? На меня пошло страшное давление. Меня просили, угрожали, запугивали, требовали принять решение о признании этих монет законным платежным средством. Представители от коммерсантов утверждали, что в эту операцию вложено более 50 миллионов долларов личных денег их и представителей нашей республики. Да еще должна была быть получена значительная прибыль за краткий промежуток времени. Они утверждают, что ни это золото, ни эти монеты никому более в мире не нужны,что операция была согласована на самых высоких уровнях, и было получено добро. По их словам, высокопоставленное начальство лично, за одну ночь, разработало дизайн монеты, хотя существует свой порядок в этих вопросах. Но мое назначение в Сбербанк, а затем в Нацбанк, помешало высокопоставленным чиновникам не только получить прибыль, но и поставила их перед дилеммой, что делать с этим своеобразным золотом.

Специалист из Центробанка России, там имеется специальная служба, осмотрев эти монеты, предположил, что для их чеканки было использовано техническое золото, которое добывается из списанных деталей различных машин и оборудования и которое для чеканки монет никогда не используется.

Хочу повторить, в результате этой операции вкладчикам банка, государству, чиновниками высокого ранга был нанесен ущерб в особо крупных размерах, который не возмещен до сих пор. И несмотря на то, что преступление раскрыто, никто не наказан. Глава государства не почернел от горя, сопереживая своему народу, как в случае с Бородиным, и не распорядился арестовать виновных, как в случае со мной, — такая вот избирательная президентская любовь. И теперь, видя, как убивается Глава государства, я уже вообще мало что понимаю, в чем тут дело. Потому как ничего конкретного для белорусского народа Бородин пока не сделал, и поскольку все хорошее видится из далека, а я нахожусь очень далеко, но хоть убей, реального вклада не вижу, хотя может ослепла в камерах КГБ, дожидаясь президентского сопереживания, — без него оттуда мало кого из «громких» выпускают.

Сегодня Республика Беларусь занимает третье место в мире по количеству заключенных на 100 тысяч населения. И опять никто не почернел от горя и сопереживаний, а вот тут-то, по моему мнению, и надо было бы скорбеть. ■

Дальнее зарубежье, 21 января 2001 г.

Сколько верст от первого Рима до третьего?

Алексей БУКАЛОВ

Чтобы наглядно опровергнуть распространившиеся в последнее время слухи о возможной отставке папы Иоанна Павла II, администрация Святого Престола выбрала веский аргумент — оповестила мир о предстоящей в июне 2001 года поездке понтифика на Украину. А католикос всех армян Гарегин II пригласил папу посетить Эчмиадзин. Эти новости сразу же поставили в центр общественного обсуждения старую проблему – о визите Иоанна Павла II в Москву, в центр Русской православной церкви.

В 1989 году Михаил Горбачев решился на установление официальных связей с Ватиканом и даже пригласил папу Иоанна Павла II посетить СССР.

Борис Ельцин по инерции повторил приглашение уже от имени Российской Федерации в декабре 1991 года, но семь лет спустя вернувшись в Рим, ни словом об этой инициативе не обмолвился. Аналогично повел себя Владимир Путин, побывавший на берегах Тибра в июне 2000 года, сразу же *после инаугурации*. И дело здесь не в преемственности внешней политики, а в той жесткой оппозиции к самой идее папского визита в Москву, что с самого начала демонстрировала Русская православная церковь.

Точка зрения РПЦ неоднократно озвучивалась патриархом Алексием II и его ближайшим окружением, в частности, «министром иностранных дел» Московского Патриархата митрополитом Кириллом. Например, сравнительно недавно (но еще до объявления даты папского визита на Украину) влиятельная итальянская газета «Коррьере делла сера» опубликовала интервью, которое взял у патриарха известный славист профессор Витторио Страда. Алексий II признал, что в принципе визит понтифика в Москву возможен (это допущение само по себе уже является большим достижением экуменического мышления!), но при соблюдении двух условий – именно об этом гласит броский заголовок, вынесенный газетой на первую полосу: «Папа в Москве при двух условиях». Как явствует из текста интервью, Алексий II подчеркивает, что «обмен визитами» (это новый момент, до сих пор, вроде бы, патриарх в Рим не собирался!) зависит от решения двух застарелых проблем (вот они, условия!): преследование православных со стороны греко-католиков в Западной Украине (которая, однако, находится за пределами государства российского!) и прозелитизм католического духовенства на «канонической территории» РПЦ.

Специфической особенностью нынешнего момента является одно новое обстоятельство: почти половина приходов, окормляемых Московским Патриархом, вообще расположено за рубежом, а именно на Украине, в Белоруссии, Молдавии, в странах Центральной Азии и в других регионах. Глобальный характер своей церкви и счел нужным подчеркнуть ее первосвященник. Это ведь Советский Союз распался, а с ним и КПСС, и КГБ, и прочие тоталитарные структуры, а РПЦ едина, как прежде, стояла и будет стоять на охране священных рубежей бывшей громадной советской империи. Не зря же архиереи русской церкви подарили своему патриарху (к десятилетнему юбилею его интронизации) золоченную панагею, где на лицевой стороне иконки – Тайная Вечеря, а на оборотной, говорят, – географическая карта с границами необъятной канонической территории.

Что касается прозелитизма, то тут давно всё ясно: во всех бедах для нас испокон веку виноваты католики (ну и евреи, конечно, но о них в экспортном интервью ни звука). Но Его Святейшество сказал новое слово, по крайней мере по сравнению с его же известным заявлением о том, что истинный православный в одном лесу с католиками даже собирать грибы не должен. Для итальянского читателя патриарх счел нужным сообщить, что лично он глубоко уважает Иоанна Павла II и надеется, что в самое короткое время может быть открыта «новая страница в отношениях между двумя церквями» (насчет короткого времени, это в самую точку – патриарх-то может ещё и подождать, а вот папе некогда – ему девятый десяток). Алексей II добавил, что встреча двух предстоятелей, разумеется, после устранения вышеуказанных препятствий и подготовки соответствующих документов, могла бы стать поистине эпохальным событием, а не просто протокольным шагом. Одним словом, вполне «милицейский» подход: сначала предъявите документы, а там посмотрим. Но всё-таки, согласитесь, это уже чуть-чуть мягче, чем знаменитый факс двухгодичной давности, когда Иоанн Павел II решил, было, вопреки протоколу, отправиться в славный австрийский город Грац на сессию Всемирного Совета церквей, только потому, что туда собирался приехать Алексей II (и папский самолет уже стоял «под парами» в римском правительственном аэропорту Чампино). Но буквально в последний момент из Москвы на берега Тибра пришла по факсу сухая и плохо читаемая выписка из постановления Священного Синода РПЦ о «несвоевременности и нецелесообразности» такой встречи. (Не этот ли эпизод патриарх имел в виду, когда в Петрозаводске сказал о папе: «Личных отношений у меня с ним нет, но мы находимся в переписке...»).

Вот главное впечатление от этого интервью и от ряда других «руководящих» заявлений РПЦ: похоже, всех поклонов, прощений и саморазоблачительных заявлений типа «*mea culpa*», смиренно повторяемых Папой Римским на протяжении юбилейного года 2000-летия Рождество Христова, им всё-таки недостаточно. Глава миллиардной армии католиков должен, оказывается, ещё отдельно и публично покаяться в прегрешениях своей церкви перед православными на Святой Руси, тогда можно будет поговорить и о поездке в Москву.

Папа летает то в Прибалтику, то в Польшу, то в православные страны – в Румынию и Грузию, а сейчас посетит Украину и Армению. Но до «Третьего Рима» все так же далеко.

Никогда не забуду, как два старика со слезами на глазах рассматривали редкую книгу: это академик Лихачев привез папе Иоанну Павлу II свой альбом о Соловках, где сам когда-то сидел за «религиозную пропаганду», и показал понтифику на фотографии зарешеченные окна монастырских келий, ставших тюремными камерами для многих католических священников. Тех, что были арестованы после слов государственного обвинителя Николая Крыленко: «Католическая церковь всегда была врагом народа»... Никто никогда в нашей стране не покаялся за преступления, не признали греха и иерархи Русской православной церкви.

Судя по сообщениям пресс-службы Кремля, новый президент России довольно часто беседует с патриархом. Самое, наверное, время объяснить собеседнику, что его отказ от сближения с Ватиканом и католиками в корне противоречит государственным интересам Российской Федерации и объявленным целям её внешней политики. Ватикан располагает уникальным и эффективным механизмом воздействия на умы и влияния на мировые центры власти. Настроениям демократической эпохи должны быть созвучны слова, сказанные *Иоанном Павлом II* с трибуны Генеральной Ассамблеи ООН: «Слезы этого столетия подготовили почву для новой весны человеческого духа». Но, как известно, третий Рим в отличие от первого слезам не верит. ■

© Project Syndicate

Туберкулез становится национальной катастрофой

Из российских тюрем стихия эпидемии вырывается в города

Пол ФАРМЕР,

профессор медицины Гарвардской медицинской школы, специалист по инфекционным заболеваниям, возглавляет проект по лечению туберкулеза в Западной Сибири

Европа не относится к проблемам здравоохранения России как к серьезной опасности. Так же поступают и другие индустриализованные страны, которые приветствовали падение Советского Союза, но не сумели среагировать на крушение инфраструктуры здравоохранения и социального обеспечения России. Но из запутанного водоворота экономической идеологии появилась новая форма туберкулеза, которая сопротивляется лечению обычными средствами и которую очень сложно побороть. Много было шума из-за падающего уровня продолжения жизни в России – ее «кризиса смертности». Хотя эта тенденция потихоньку меняется в лучшую сторону, но вырывается из-под контроля другая проблема – туберкулез. В некоторых регионах России процент молодых людей, заболевающих и умирающих от туберкулеза, более чем в десять раз превышает официальные цифры десятилетней давности; в некоторых нероссийских регионах бывшего СССР положение еще серьезнее. Тому виной стечение *обстоятельств*, включая падение расходов на социальное обеспечение в России именно в тот момент, когда мелкая преступность, а значит, и тюремное заключение достигли огромных высот. Россия и Соединенные Штаты уже давно являются мировыми лидерами по показателям тюремного заключения. В контексте войн и экономического беспорядка Россия вырвалась вперед. Сейчас эпидемия туберкулеза бушует в тюрьмах и лагерях. Один из десяти заключенных – заражен. Жертвы туберкулеза, особенно его нового вида, в основном либо сидели в тюрьме, либо имеют близкого родственника, прошедшего через российскую судебную систему. Как и другие, передающиеся через воздух вирусы, новую форму туберкулеза нельзя остановить тюремными стенами или национальными границами. В штате Массачусетс, где я занимаюсь медициной, около 70% всех случаев заболевания туберкулезом диагностированы у людей, родившихся за границей. Подобная же пропорция наблюдается и в Западной Европе.

Эпидемии последних лет являются абсолютно «транснациональными», что вполне отвечает нашей глобальной эре. Но хотя инфицированные организмы легко пересекают границы, солидарность и щедрость обычно увязают на таможне. До сих пор российские специалисты здравоохранения получали от своих коллег заграницей много надменных советов, но не реальную практическую помощь.

Конечно, Россия должна модернизировать свой подход к контролю туберкулеза в согласии с тем, как это делают врачи в других странах. Однако ругать российских докторов за то, что они не смогли укротить туберкулез, не имеет смысла, потому что они не отвечают за крушение здравоохранительного бюджета. Уменьшать расходы на здравоохранение посреди эпидемии не имеет никакого смысла. Когда в вашем доме пожар – можете ли вы думать об экономии воды? Объявление амнистии для больных заключенных без обеспечения должного ухода за ними на воле никому не принесет добра, это только приведет к еще более быстрому разрастанию нового вида туберкулеза. Мы читаем, что в наших «лучших интересах» помочь бывшему Советскому Союзу в борьбе против эпидемии. Некоторые политические лидеры сейчас начали относиться к туберкулезу как к ключевому вопросу национальной безопасности. Однако этот подход заставляет врачей и персонал национального здравоохранения выступать в роли телохранителей. Только несколько храбрых говорят о солидарности и взаимной поддержке. Независимо от аргументации, совершенно необходимо, чтобы страны Северной Америки, Европейского Содружества, Японии, Австралии – все, кто хочет остановить эту бессмысленную, разрушительную и вполне одолимую эпидемию – объединились для оказания настоящей поддержки тем, кто пытается установить контроль над туберкулезом в странах бывшего Советского Союза. Глобальное общество должно следовать нескольким принципам, чтобы сделать эти усилия эффективными.

Во-первых, давайте перестанем советовать уменьшать расходы на здравоохранение. Мы должны относиться с глубоким подозрением к аргументам в пользу снижения издержек на контроль над туберкулезом. Такие урезания бюджета имеют не больше смысла в Москве или Свердловске, чем в Нью-Йорке, где сравнительно небольшой рост туберкулеза в тюрьмах около десяти лет назад вызвал массивный приток ресурсов. Сейчас все соглашаются, что сотни миллионов долларов, потраченных на лечение и контроль туберкулеза в Нью-Йорке, были потрачены правильно.

Во-вторых, мы должны подтолкнуть страны бывшего СССР к использованию таких же стандартов здравоохранения, которые приняты во всей Европе и других индустриализированных странах.

В-третьих, давайте объединим наши советы с щедрой финансовой поддержкой для закупки медикаментов и соответствующего оборудования для диагностики и контроля инфекции. Готовность богатых обществ взять на себя борьбу с новым туберкулезом станет испытанием нашего обязательства, данного новому интернационализму, которое абсолютно необходимо, если мы хотим остановить этот или другие появляющиеся вирусы. И надо действовать быстро, до того как распространение СПИДа сделает эту задачу еще более сложной. Времени осталось мало. ■

© Project Syndicate

И в наших тюрьмах теснота располагает к распространению опасных заболеваний

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Андрей КАРПОВИЧ

В США сняты ограничения на экспорт мощных компьютеров

Сняты ограничения на экспортную поставку суперсовременных компьютеров производства США во все страны, кроме тех, что представляют угрозу для национальной безопасности, сообщает агентство *Bloomberg*. Полностью отменены лимиты на поставку мощных компьютеров во все дружественные страны Латинской Америки и Африки, которые приравнены в этом вопросе к основным союзникам США — странам Европейского Союза и Японии. Ограничения на поставку компьютеров с вычислительной мощностью свыше 85 млн. операций в секунду сохранятся для таких стран, как Россия, Китай, Вьетнам, большая часть Южной Азии и страны бывшего СССР. Кроме того, аналогичный запрет распространяется на Ирак, Иран, Ливию, Северную Корею, Кубу, Сирию и Судан.

Белорусскую делегацию по-прежнему не пускают в Давос

Белорусская делегация не будет участвовать в экономическом форуме, который пройдет в начале февраля в Давосе. Белорусская делегация последний раз участвовала в этом форуме 3 года назад. После скандала с изгнанием послов из их резиденций в Дроздах Евросоюз подготовил длинный список из фамилий высших белорусских чиновников, присутствие которых в странах Европы было признано нежелательным. После этого Беларусь перестала получать приглашения на давосский форум. ■

Хочацца на рынак зброі

Канстанцін СУРЫН

Напярэдадні адкрыцця дзён беларускай культуры ў Маскве А.Лукашэнка ў перапынку хакейнага матча даў інтэрв'ю вядучаму ОРТ. Сярод іншага галоўная асоба Беларусі падзялілася сваімі поглядамі на неабходнасць пераменаў у ваеннай прамысловасці: «Няма чаго нам рабіць лыжкі і каструлі на тых прадпрыемствах, якія прызначаныя для выпуску высокатэхналагічнага абсталявання ў ваеннай галіне». Замест лыжак трэба вырабляць зброю на продаж. Бо зараз першае месца на рынку зброі займае «знаеце хто». Калі ж гэтага «хто» пацясніць, дык будзе магчымасць зарабляць вялікія грошы.

На справе гэтыя словы не скіраваныя да ўвагі пакупнікоў зброі. Ды і прыклад (каструлі), узяты Лукашэнкам, можа падацца пераканаўчым хіба надта недасведчанаму чалавеку. Зброя і тавары народнага спажытку робяцца па розных тэхналогіях, і замест каструлі ніяк не адштампуеш каску, бо патрэбная іншая сталь. І гэтак далей.

Але істотная розніца паміж гэтымі відамі прадукцыі народнай гаспадаркі палягае ў іншай плоскасці: зброю купляюць і прадаюць зусім на іншых умовах, чым тэлевізары, гумку ці мясныя кансервы. Зброя – тавар ваенна-палітычны. І без уліку палітычных і геапалітычных разлікаў яна не прадаецца, апроч, зразумела, крымінальнага асяроддзя.

Сапраўды, першае месца на рынку зброі стала займае ЗША, потым канкурыруюць Расія, Англія, Францыя. Яшчэ гэтым бізнесам займаецца Кітай. Усё гэта звышдзяржавы, здольныя ўплываць на сусветную палітыку. На каго можа ўплываць Беларусь? Краіна ці групоўка краінаў, якія купляюць зброю, трапляюць у пэўную палітычную і ваенна-эканамічную залежнасць ад прадаўца. Часта ім гэта і патрэбнае. Пакупка зброі звязвае прадаўца і пакупніка на 10—30 гадоў (ваенныя спецыялісты, запчасткі, гарантыя непастаўкі такога ж узбраення патэнцыйнаму ці рэальнаму ворагу і г.д). Невыпадкова СССР прадаваў зброю Кубе, Эфіопіі ды іншым краінам «лагера міру і сацыялізму» ці тым, хто імкнуўся ад гэтага лагера нешта займець. Кожная вялікая дзяржава праз продаж зброі вырашае свае стратэгічныя геапалітычныя планы. І пры ўдачы атрымоўвае яшчэ і грошы ці крэдытамі на пакупку ўзбраення прывязвае пакупніка да сябе.

У мінулым годзе Расія экспартавала ўзбраенняў і ваеннай тэхнікі на 3,8 млрд. долараў. Гэта самы высокі аб'ём продажу за апошнія 10 гадоў. Лідзіруе дзяржаўная кампанія «Росвооружение» (аб'ём паставак зброі каля 2,8 млрд. долараў). Вытворца знішчальнікаў АКП П.Сухога здолела заключыць здзелку з Індыяй на 140 баявых машын Су-30 на суму 3 млрд. долараў (кантракт на 17 гадоў).

Цяжка зразумець, з чаго гэта Расія пачне дзяліцца сваімі здабыткамі на рынках зброі з Беларуссю. Якая ёй патрэба? Тым болей немагчыма ўявіць сабе сур'ёзнага пакупніка, які будзе купляць у Беларусі, замест таго каб купіць у Расіі. Хіба толькі па дэмпінгавых цэнах і нязначныя партыі.

Таму пажаданне Лукашэнкі аб пераходзе з каструляў на ўзбраенні азначае выключна згоду на вельмі шчыльную прывязку да расійскага ВПК у межах магчымасцяў нашай краіны. Якія яны гэтыя магчымасці — ваенная тайна. Трэба думаць — не надта вялікія. У лепшым выпадку будзе адроджаная практыка ўдзелу ў зборцы. (У нас жа вельмі любяць пахваляцца, што Беларусь была ў СССР зборачным цэхам.) Магчыма, гэта зручна для РФ у сэнсе вырашэння канчатковага падпарадкавання Беларусі.

Ёсць яшчэ момант маральны. Нашу «мірную» прадукцыю (каструлі, лыжкі) ніхто не купіць з-за яе нізкай якасці. Можна арыентаваць прамысловасць на паляпшэнне каструль, а можна замест іх прадаваць зброю і такім чынам удзельнічаць у пашырэнні рэгіянальных канфліктаў, міждзяржаўных ці грамадзянскіх канфліктаў на розных мацерыках. Абарот стралковай зброі складае зараз 500 млн. адзінак. За апошнія 10 гадоў у свеце ахвярамі ўнутраных канфліктаў сталі 5 млн. чалавек, гэтыя войны зрабілі бежанцамі 50 млн. чалавек. Наўрад ці разумна і прыстойна для Беларусі ўносіць свой узнос у гэтую змрочную статыстыку, ствараць у сябе рабочыя месцы, каб сумесна з Расіяй спрыяць забойству людзей. Няма зброі – няма вайны. Магчыма, нам болей стасуюць мірныя ініцыятывы і нейтральнае становішча ў адносінах да паскуднай справы гандлю прыладамі забойства. ■

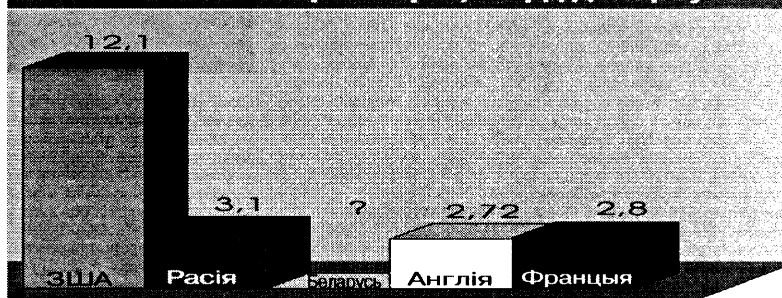

Рэдакцыя прапаноўвае сваім падпісчыкам аплаціць падпіску праз аддзяленні ААБ «Беларусбанка».

Для аплаты падпіскі адпаведную квітанцыю (гл. ніжэй) трэба выразаць нажніцамі. Адзначце ў квітанцыі тэрмін, на які афармляеце падпіску, прозвішча падпісчыка і паштовы адрас, на які дастаўляць газету.

Кошт падпіскі на адзін месяц 1040 руб. Калі вы жадаеце падпісацца на больш тэрмін, то павялічце суму ў адпаведную колькасць разоў.

КВІТАНЦЫЯ ДЛЯ «БЕЛАРУСБАНКА»

ИЗВЕЩЕНИЕ

Форма № ПД-5

УНН 101562750 Редакция газеты «Наша СВАБОДА»

получатель платежа

Отделение «Центральное» ОАО «Белбизнесбанк»

г.Минск, код 493; Минск, пл.Свободы, 17

наименование банка

Счет получателя 3012205160015 Лицевой счет

(фамилия,имя,отчество)

(индекс) (адрес)

На 2001 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

За подписку на газету «Наша СВАБОДА» Сумма

Плательщик Пеня Всего

Кассир

УНН 101562750 Редакция газеты «Наша СВАБОДА»

получатель платежа

Отделение «Центральное» ОАО «Белбизнесбанк»

г.Минск, код 493; Минск, пл.Свободы, 17

наименование банка

Счет получателя 3012205160015 Лицевой счет

(фамилия,имя,отчество, адрес)

На 2001 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

КВИТАНЦИЯ

За подписку на газету «Наша СВАБОДА» Сумма

Кассир

Плательщик Пеня Всего

АСПЕКТЫ

Адміністрацыйныя рычагі гарантуюць страты

Ірына ШАНЦАВА

У Гомельскай вобласці праграма жыллёвага будаўніцтва на 2001 год скарачаецца. Пра гэта заявіў на прэс-канферэнцыі старшыня аблвыканкама Мікалай Вайцянкоў. Паводле яго словаў, скарачэнне закране толькі будаўніцтва жылля ў гарадах. Калі ў 2000 годзе тут было пабудавана 330 тысяч кв. метраў жылой плошчы, то сёлета плануецца ўзвесці на 100 тысяч кв. метраў менш. Гэта звязанае з тым, што асноўныя тэрыторыі, якія меркаваліся пад забудову, ужо практычна асвоеныя. А распрацоўка іншых месцаў звязаная з шэрагам дадатковых і вельмі дарагіх затратаў на правядзенне інжынерных камунікацыяў, а таксама на будаўніцтва аб'ектаў сацыяльна-бытавой сферы. На гэтыя працы ў заказчыкаў няма грошай, і таму іншага выйсця, як скараціць будаўніцтва, выканаўчыя ўлады не бачаць. Разам з тым будаўніцтва жылля на сяле ў 2001 годзе застанецца на ўзроўні 140 тысяч кв. метраў.

Больш за трэць сельгаспрадпрыемстваў Гомельшчыны — прыкладна 150 гаспадарак — стратныя, фінансавы стан яшчэ каля 200 гаспадарак таксама набліжаецца да нулявой адзнакі рэнтабельнасці. На думку старшыні Гомельскага аблвыканкама Мікалая Вайцянкова, гэта сведчыць аб тым, што трэба мяняць адміністрацыйныя рычагі кіравання АПК на эканамічныя. Вайцянкоў паведаміў, што замежныя партнёры просяць у калгасаў вобласці прадаць рапс і лён, аднак гэтыя культуры вырошчваюцца ў мінімальнай колькасці з-за таго, што дзяржава выдае заказы, у асноўным, на вытворчасць збожжавых культур. У гэтым выпадку гаспадаркі проста не маюць матэрыяльнай магчымасці, каб прафінансаваць гэтыя накірункі вытворчасці.

Паводле словаў Вайцянкова, ужо больш за год прапановы аб рэфармаванні прынцыпаў працы сельгаспрадпрыемстваў, зробленыя Гомельскім аблвыканкамам, «качуюць» па высокіх кабінетах, аднак канкрэтнае рашэнне пакуль не прынятае. Кіраўнік абласной «вертыкалі» лічыць, што Беларусь у цэлым і Гомельшчына, у прыватнасці, спазняюцца з прыняццем рашэння аб рэфармаванні сяла. Паводле яго, пасяўная кампанія 2001 года будзе каштаваць вобласці 12 млрд. рублёў. ■

БелаПАН

Малое прадпрымальніцтва — пасынак дзяржавы

Дзмітрый УЛАСАЎ

Праграма дзяржаўнай падтрымкі малога прадпрымальніцтва ў Беларусі на 2000 год выкананая ўсяго на 39,4 працэнта. Пра гэта паведаміў міністр прадпрымальніцтва і інвестыцыяў Анатоль Скорбеж на пашыраным паседжанні калегіі міністэрства, прысвечанай вынікам 2000 года. Паводле словаў Скорбежа, поўнасцю праваленая праца па ўдзеле беларускіх малых прадпрыемстваў у міжнародных выставах і кірмашах: з 10 мільёнаў рублёў асвоена толькі 600 тысяч (6%). Між тым, як заявіў міністр, заходнія фірмы на 80-90% фарміруюць свой партфель заказаў менавіта на выставах.

Упраўленням міністэрства даручана да красавіка-траўня 2001 года распрацаваць канцэпцыю дзяржаўнай падтрымкі і развіцця малога прадпрымальніцтва на 2002-2005 гады.

Паводле словаў міністра, у 2001 годзе неабходна распрацаваць праект нарматыўнага акта, які рэгламентуе парадак выдзялення дзяржаўнага заказу для суб'ектаў малога прадпрымальніцтва. «У Расіі 15 працэнтаў дзяржзаказу размяркоўваецца паміж малымі прадпрыемствамі, у нас жа такі механізм адсутнічае», – адзначыў міністр. Скорбеж лічыць неабходным наладзіць сумесную працу са страхавымі кампаніямі, паколькі дагэтуль не вырашаная праблема выдачы малым прадпрыемствам крэдытных рэсурсаў, якія не маюць дастатковага залогу.

Сярод дасягненняў міністэрства Скорбеж адзначыў прыняцце змяненняў у дэкрэт прэзідэнта № 11 ад 16 сакавіка 1999 года «Аб некаторых пытаннях дзяржаўнай рэгістрацыі». Разам з тым у дакуменце «не знайшлі адлюстравання пытанні уніфікацыі з заканадаўствам Расіі па мінімальных памерах статутных фондаў», а таксама «прапанаваныя прэзідэнтам трохдзённыя тэрміны рэгістрацыі для вытворчых прадпрыемстваў».

Як заявіў міністр, МПІ неабходна стымуляваць колькасны рост малых прадпрыемстваў. Для дасягнення гэтай мэты ўсе падаткі, якія паступаюць ад малых прадпрыемстваў, павінны заставацца ў мясцовых бюджэтах. Акрамя таго, рэзерваванне хаця б 20-30% сродкаў, што паступаюць ад ліцэнзіяў, платы за рэгістрацыю суб'ектаў малога прадпрымальніцтва, дазвалялі б назапашваць штогод ад 700 мільёнаў да 1 мільярда рублёў. Потым гэтыя сродкі можна выкарыстоўваць у выглядзе гарантыяў пад крэдыты або на развіццё малога бізнесу. Зараз у краіне налічваецца 28 тысяч малых прадпрыемстваў, ці 2,8 прадпрыемства на 1.000 насельніцтва. Між тым у ЗША гэты паказчык дасягае 74, Італіі — 68, Японіі — 49, Германіі — 37, Расіі — 5,5. ■

БелаПАН

Абліччa і спод праваслаўнага атэізму

У сярэдзіне лютага пройдзе чарговы Берлінскі кінафестываль. Рэжысёр Юрый Хашчавацкі прадставіць на ім свой новы дакументальны фільм «Богі сярпа і молата», які можа стаць амаль гэткім жа рэзанансным, як «Звычайны прэзідэнт». Хоць глядзець яго давядзецца хіба што на касетах. На БТ, натуральна, прапаноўваць гэты фільм бессэнсоўна, а на РТР, напрыклад, паглядзеўшы і ўпадабаўшы карціну, адказалі, што паказаць такое не могуць. «Богі сярпа і молата» будуць прадэманстраваны на культурніцкім франка-нямецкім канале «АРТЕ», які і фінансаваў вытворчасць фільма Ю.Хашчавацкага.

Сам рэжысёр кажа, што 50-хвілінныя «Богі...» – стужка пра гісторыю і сувязь паміж бальшавізмам і Рускай праваслаўнай царквой, а яе падабенства са «Звычайным прэзідэнтам» у міжвольным палітычным гучанні і агульнай тэме лжэмісіі.

— Ідэі «Багоў сярпа і молата» гадоў дзесяць. І ў фільме я выкарыстоўваю здымкі дзесяцігадовай даўніны, у прыватнасці, кадры з галоўным героем – далакопам, а цяпер дырэктарам Траекураўскіх могілак у Маскве Георгіем Каваленкам. Гэта чалавек, які пахаваў Брэжнева, Хрушчова, Суслава, Чарненку, ён мне адразу так і сказаў, што «усіх членаў Палітбюро ў труне бачыў». Але тады не было грошай скончыць гэты фільм, а асноўная ідэя была першапачаткова такая: бальшавікі па сваёй сутнасці наважваліся паўтарыць евангельскую міфалогію. У іх быў Бог-айцец Карл Маркс, выбраны народ – пралетарыят, Ленін – замест Хрыста. Памятаеце, Ленін жывей за ўсіх жывых, Ленін жыў, Ленін жывы, Ленін будзе жыць. Ляпілася новая рэлігія.

Некалькі гадоў таму я стаў меркаваць наконт дачыненняў уладаў з праваслаўем, бо на сённяшні момант мы бачым, што дзяржава і праваслаўе існуюць душа ў душу. У многім бальшавізм падрыхтавала Руская праваслаўная царква. Адразу хачу падкрэсліць, што я не маю на ўвазе праваслаўе ў цэлым як хрысціянскую канфесію, але пры канфесіі, пры Бозе існуе канцылярыя, ідэалагічны аддзел...

— То бок, вы кажаце пра Рускую праваслаўную царкву менавіта як пра іерархічную структуру?

— Ну так. Яна была па сутнасці дзяржаўным ідэалагічным апаратам, несла імперскую ідэю пачынаючы фактычна ад цара Аляксея Міхайлавіча. І скончаючы сувязямі з КДБ. Не трэба думаць, што іх прымусілі, нічога падобнага, яшчэ за Мікалаем I была рэформа, якая адмяніла таямніцу споведзі. Якія ж гэта духоўнікі, хто ім мог давяраць свае таямніцы, калі яны супрацоўнічалі і з царскай ахранкай, а потым і з КДБ?

Многія святары сапраўды святыя і чыстыя людзі, але іерархі не цураюцца гандляваць гарэлкай і цыгарэтамі. Тут у Беларусі вядомая дзейнасць фірмы «Дыяканія», у выніку мільёны долараў вывезеныя адсюль у Нямеччыну. Усё гэта

адбываецца з благаславення нашых святых іерархаў. Тое самае ў Расіі. Атрымліваецца, хто гандлюе гарэлкай? Крымінал і Руская праваслаўная царква. Гэта мяне і насцярожыла, і за першай тэмай пра тое, як бальшавікі намагаліся стаць багамі, прыйшла другая. Што зараз адбываецца? Вы ж бачыце, як яны агрэсіўна пачалі выцясняць пратэстантаў. А якія кнігі выдае «Праваслаўная кніга»? Гэта не проста антыгуманная ці антысеміцкая, а фашыстоўская літаратура. Місіянерства, у прынцыпе, агрэсіўнае ў любой канфесіі, але ў духоўным сэнсе: яно стараецца далучыць чалавека да свайго веравызнання. Але ненармальна, калі да місіянерства дадаецца дзяржаўная сіла, і аказваецца, што нейкая рэлігія можа быць галоўнай, а астатнія другасныя.

— Сапраўды, праваслаўе ў нас лічыцца ледзьве не дзяржаўнай рэлігіяй.

— Лукашэнка называе сябе праваслаўным атэістам. Што гэта такое? Па-першае, гэта раздвоенне асобы. Па-другое, праваслаўны атэізм — спроба стварэння новай ідэалогіі. Прыкладна напрыканцы фільма ёсць эпізод, калі на Вялікдзень у Свята-Духаўскі сабор уваходзяць Лукашэнка і Філарэт, прычым наперадзе зусім не патрыяршы экзарх усяе Беларусі. Філарэт заходзіць і прамаўляе: «Хрыстос уваскрос!» Людзі адказваюць «Сапраўды ўваскрос!», а Лукашэнка раскланьваецца: «Дзякуй, дзякуй». Як тут не ўспомніць анекдот пра тое, якая розніца паміж Лукашэнкам і Богам? Бог не думае, што ён Лукашэнка.

Тое, што Лукашэнка задаў такую ідэалогію – гэта яшчэ палова бяды. Яшчэ большая бяда вось у чым. Напачатку фільма Алексій II уручае яму копію статуі Святога Уладзіміра і кажа, што гэта напамін пра, мауляў, калыску нашых народаў – праваслаўе, менавіта яго «яны павінны вызнаваць і ў будучым, а не чужацкія ідэалогіі». Сам патрыярх па сутнасці паставіў праваслаўе на адну дошку з ідэалогіяй. Вера не павінна быць ідэалогіяй. Еўропа гэта ўжо прайшла падчас крыжовых паходаў. Аднак тады не было ядзернай зброі, а сёння ад імперскай агрэсіўнасці Рускай праваслаўнай царквы крыві можа быць надта шмат.

Разам з тым, я ўцяміў вось яшчэ што. Просты чалавек у праваслаўнай царкве нічога не разумее. Большасць тых, хто б'е сябе ў грудзі – я праваслаўны, не назаве нават элементарнага – дзесяці запаведзяў. Руская праваслаўная царква ўсталёўвала веру без разумення.

— Замбіраванне?

— Як вербальнае, гэтак і візуальна-псіхалагічнае: жабрацкі забіты народ у залатых храмах, дзе ў залатых рызах стаяць залатыя папы. Выснова – значыць, Богу нібыта заўгодна, каб твой пастыр быў у золаце, а ты быў убогім і жабраком. Пры гэтым, цвердзячы, што багацце ёсць грэх, царква набірае аграмадныя грошы на безакцызным гандлі гарэлкай і цыгарэтамі.

А як можна асвячаць зброю на грамадзянскую вайну? Здаецца, у 2000 годзе на Раство на НТВ быў паказаны адзін страшны кадр: стаіць рускі салдат, зараджае ў гармату, нацэленую на нейкае чачэнскае мястэчка, снарад, крычыць «з Раством!» і страляе. У гонар Раства – па людзях...

Нядаўна кананізавалі Мікалая II, якому народ даў мянушку Крывавы, бо той загадаў страляць па людзях з абразамі. Тады, вядома, чаму б Алексію II ні абдымацца з беларускім дыктатарам Лукашэнкам.

Карацей, замест ідэалагічнага аддзела ЦК мы атрымалі Рускую праваслаўную царкву, якая вядзе агрэсіўную палітыку тычна іншых канфесіяў і якая можа давесці і рускі, і беларускі народы да вялікай бяды. ■

Гутарыў Кірэй МАНУЙЛА

Сам не гам и другому не дам

Управление делами президента превратило Белую Дачу в ночлежку для бомжей

Наталья РАДИНА

Западные любители туристической экзотики говорят, что Беларусь — наименее интересная страна из всех республик бывшего СССР. Туда нелегко добраться, там дорого остановиться, и смотреть там, в общем-то, нечего. Наши власти объясняют, что все интересное, что создавал народ веками, унесли бесчисленные войны. Но, по мнению исследователей белорусской архитектуры, Беларусь утратила 80 процентов памятников истории и культуры вовсе не во время последних войн. Львиная доля разрушений недвижимого культурного наследия приходится на годы советской власти. Но, похоже, не только советской. Нигилизм в отношении белорусской культуры присущ и нынешней исполнительной власти.

Сегодня в Беларуси более 15 тысяч природных и историко-архитектурных памятников. Из них более-менее сохранились примерно 750 (5 процентов). В полуразрушенном состоянии находятся Сынковичская церковь-крепость XV века, являющаяся одним из уникальнейших памятников Европы, достойным включения в список культурного наследия ЮНЕСКО, Ишкольдский и Камайский костелы, Кревский и Коссовский замки, Ружанский дворец, Гольшанский замок, сотни старинных усадеб.

Так называемая Белая Дача — усадьба, построенная в XIX веке возле Минска — казалось бы, не должна была попасть в этот печальный список. Во-первых, потому что этот памятник архитектуры неоклассицизма находится не в глуши, а оказался в границах города (улица Козинца,76). Во-вторых, Белая Дача, в отличие от множества памятников архитектуры, дождалась-таки реставрационных работ. Реставрация Белой Дачи, начатая в 1979 году, длилась более пяти лет. Интерьер старинной усадьбы реставраторам восстановить не удалось, но само здание с восьмигранной башней-бельведером, зубчатым парапетом, арками, нишами и фризами стало прекрасным примером возрождения усадебно-паркового ансамбля XIX века. Именно так, поскольку парк вокруг усадебного дома сохранился.

До 1991 года усадьба принадлежала Республиканскому научно-методическому центру культурно-просветительской работы и народного творчества. Затем владельцы Белой Дачи постоянно менялись. Несколько лет она принадлежала Институту проблем развития культуры, потом перешла на баланс администрации Октябрьского района Минска. В старинной усадьбе планировали открыть музей или культурно-досуговый центр. В конце концов администрация Октябрьского района и Институт проблем развития культуры решили совместно создать в усадьбе фольклорный центр. Районный отдел образования стал перечислять деньги, в усадебный дом начали проводить отопление. И вдруг гром среди ясного неба – в ноябре 1999 года, в разгар работ, Белую Дачу забрала под свою высочайшую опеку Администрация президента Республики Беларусь.

И вот что стало с Белой Дачей спустя год после того, как она перешла под опеку хозяйственников президента. Отреставрированная усадьба очень скоро превратилась, мягко говоря, в хлев. Главное хозяйственное управление делами президента не посчитало нужным держать сторожа, и сегодня все окна усадьбы разбиты, двери «живьем» вырваны, и бомжи превратили старинный усадебный дом в ночлежку. Наряду с бомжами тут любят «раздавить» бутылочку местные подростки. Стала она и приютом для желающих «уколоться».

Неузнаваемо изменилась Белая Дача изнутри. Анфилада комнат еще больше подчеркивает разруху, которая царит в усадьбе (переходя из комнаты в комнату, ощущаешь, что чем дальше, тем страшнее). Всюду горы разбитого стекла, *хлам, тряпье, фекалии*. Лестница, ведущая на бельведер, выщерблена, стены потрескались и облупились, их «украшают» подписи «тех, кто здесь был». Ржавые трубы и батареи для отопления растаскивают по домам жители микрорайона.

Те же, кто не преследует корыстных целей, стараются обходить усадьбу стороной. А ведь до того, как Дача перешла в руки хозяйственников Лукашенко, в парке усадьбы проводились выступления фольклорных коллективов. Словно в насмешку, внутри усадьбы до сих пор валяются стенды с надписями: «9 мая в Белой Даче пройдет культурно-спортивный праздник **«Память сердца говорит»**».

Для чего Администрации президента понадобилась Белая Дача? Неужели для того, чтобы *разрушить*? На эти вопросы Главное хозяйственное управление отвечать отказывается. В управлении культуры Мингорисполкома нам сообщили, что одно время Администрация президента собиралась разместить в Белой Даче чье-то посольство. Но послы якобы отказались от предложенного им здания из-за непосредственной близости мясокомбината. Но эта версия маловероятна, так как не объясняет запущенность усадьбы.

Если хозяйственники закрывают глаза на разгром имущества, «значит это кому-нибудь нужно». Пошел слух, что разгром Дачи был **преднамеренным**, что усадьбу **специально** доводили «до ручки», чтобы впоследствии продать **кому надо** по остаточной стоимости. На такое понимание подталкивают и рассказы жильцов из близстоящих домов о том, что к Белой Даче часто подъезжают **«крутые»** автомобили и новые «крутые» внимательно осматривают усадьбу.

Такие подозрения невольно усилил и начальник Комитета по охране историко-культурного наследия Дмитрий Бубновский, который сообщил НАШАЙ СВАБОДЗЕ, что «комитет сегодня ставит перед собственником Белой Дачи (т. е. Главным хозяйственным управлением делами президента) жесткий вопрос: либо вы вновь восстанавливаете усадьбу, либо продаете тому, кто сможет это сделать».

Приобрести Белую Дачу выгодно не только из-за ее остаточной стоимости. Усадьба все-таки пока не требует серьезных реставрационных работ. Но это не помешает покупателю, желающему обустроить себе старинное «гнездышко», сослаться на очень удобный в его случае Закон «О налогах на доходы и прибыль предприятий, объединений, организаций», который гласит: «Сумма налога на прибыль предприятий, являющихся собственниками ценностей, внесенных в Государственный список историко-культурных ценностей Республики Беларусь, уменьшается на сумму средств, израсходованных ими на проведение реставрационно-восстановительных работ». Не придется задумываться о налогообложении.

P.S. По последней информации, ГХУ вроде бы собирается вернуть Белую Дачу обратно администрации Октябрьского района. Дай Бог, чтобы слухи сбылись, и культурное наследие вернулось к народу. ■

Усё вырашыцца заўтра

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Няўдала стартавалі ў Кубку чэмпіёнаў Садружнасці мінулагодняя пераможцы беларускага першынства футбалістаў мазырскай «Славіі».

У сваім першым паядынку яны былі значна слабей за пяціразовага пераможцу гэтага турніру маскоўскага «Спартака» – 1:3. Шчыра кажучы, на поспех тут мы і не разлічвалі – клас гаспадароў аб'ектыўна вышэй. Ніводнай беларускай камандзе не пашанцавала выйграць за ўсю гісторыю ў гэтым спаборніцтве у масквічоў.

Але на выйгрыш мазыран у другім матчы спадзяваліся амаль усе. Лепшы клуб з Таджыкістана «Варзоб» па ўсіх паказчыках павінен быў уступіць «Славіі», але гэтага не здарылася. Нічыя – 1:1. У нас гол на 45-ай хвіліне забіў лепшы бамбардзір краіны Раман Васілюк. «Варзоб» правёў гол у адказ у другім тайме, праз 10 хвілінаў пасля яго пачатку. Першае ачко ў турнірнай табліцы пакідае нашаму чэмпіёну надзеі ўсё ж выйсці з папярэдняга турніру ў наступны этап, менавіта з якога і пачнецца барацьба за прызавыя месцы. Але для выхаду ў паўфінальную частку спаборніцтваў футбалістам Улада Петровіча патрэбна выйграць заўтра сваю сустрэчу ў чэмпіёна з Літвы – клуба «Каўнас». Іншы вынік пакідае беларусаў за мяжой турніру. Больш за тага, паражэнне ў матчы вельмі дорага абыдзецца для беларускага футбола. Справа ў тым, што каманда, якая займе зараз у элітнай групе апошняе месца, на будучы год пакідае яе і разлічваць на барацьбу за прызы ўжо не зможа. Нам застаецца толькі чакаць, як згуляе праз дзень «Славія», і спадзявацца на лепшую долю. ∎

Вада басейнаў небяспечная для дзяцей

Хлор, які ўтрымліваецца ў вадзе басейнаў для плавання, шкодна ўздзейнічае на лёгкія дзяцей і можа выклікаць алергію і астму. У дакладзе, прадстаўленым універсітэтам Лувэна, упершыню засведчаная простая сувязь паміж хлорам і яго ўздзеяннем на дзіцячыя лёгкія. На думку аўтараў гэтага даклада, хлорнае рэчыва, якое скарыстоўваюць дзеля дэзынфекцыі вады, можа прывесці да ўзнікнення не толькі астмы і алергіі, але нават і рака. Даследаванне праводзілася сярод 10-гадовых вучняў некалькіх брусельскіх школаў. У будучым плануецца правесці больш паглыбленае даследаванне з мэтай высветліць, якія дозы ўздзеяння хлоркі, небяспечныя для дзяцей, і якія патрэбныя меры дзеля таго, каб максімальна панізіць шкоду ад кантакта з хлараванай вадой дзіцячага арганізма. ∎

Спыніць знішчэнне культурнай спадчыны

Марат ГАРАВЫ

Маладзёжнае грамадскае аб'яднанне «Гісторыка», куды ўваходзяць каля 200 маладых спецыялістаў, студэнтаў і школьнікаў з 13 гарадоў Беларусі, звярнулася да грамадскасці з заклікам выступіць супраць знішчэння культурнай спадчыны.

У звароце аб'яднання да грамадзянаў паведамляецца, што пад выглядам рэканструкцыі ў краіне працягваюць знішчацца помнікі архітэктуры, тэндэнцыйна змяняюцца назвы вуліцаў і гербы гарадоў. У якасці прыкладаў зняважлівага стаўлення ўладаў да культурнага багацця прыводзяцца наступныя факты: разбурэнне будынкаў у гістарычным цэнтры Мінска, будаўніцтва на старажытнай Нямізе шматпавярховага паркінга для легкавікоў, змяненне назваў вуліцаў, намер змяніць герб сталіцы. Не па прызначэнні выкарыстоўваецца Полацкі манастыр бернардзінцаў XVII-XVIII стагоддзяў, у будынку якога знаходзіцца псіхіятрычная бальніца, і г. д.

Аб'яднанне «Гісторыка» звяртаецца да беларускіх грамадзянаў з заклікам не дапусціць знішчэння культурнай спадчыны. ∎

БелаПАН

Сценарий третьей мировой войны?

Александр РОЖЕН

Имя американского геополитика Сэмюеля П. Хантингтона давно в обойме ведущих мыслителей, пытающихся прочитать судьбу человечества в ближайшей перспективе. Его новый труд «Столкновение цивилизаций и переустройство мирового порядка» стал почти культовым у историков, политологов, философов. Здесь читателю предлагается краткое знакомство с идеей этой работы.

Глобальная война с участием основных мировых цивилизаций весьма маловероятна, но не исключена полностью. Такая война может возникнуть из-за эскалации конфликта по линии разлома между группами стран, принадлежащих к различным цивилизациям. Причем, скорее всего, в нее в качестве одной воюющей стороны будут втянуты мусульмане, а в качестве другой — немусульмане.

Более опасный источник глобальной межцивилизационной войны — изменение баланса сил между цивилизациями и их сердцевинными государствами. Если оно будет продолжаться, то подъем Китая и растущая самоуверенность этого «крупнейшего игрока в истории человечества» ляжет в начале XXI века тяжким гнетом на международную стабильность. Появление Китая в качестве доминирующей силы Восточной и Юго-Восточной Азии вступит в противоречие с американскими интересами — в том виде, как их исторически интерпретировали.

Перспектива победы Китая и его полного господства в Восточной Азии приведет Москву в ужас. По мере того как Россия будет наращивать свое военное присутствие в Сибири, в ее действия станут вмешиваться живущие в этих краях многочисленные китайские поселенцы. Китай начнет военную интервенцию с целью защитить своих соотечественников и оккупирует Владивосток, долину Амура и другие ключевые районы Восточной Сибири.

Первостепенное значение для всех воюющих имеет доступ к нефти. Несмотря на обширные капиталовложения в ядерную энергетику, Япония по-прежнему сильно зависит от импорта нефти, и это укрепляет ее склонность договориться с Китаем и обезопасить потоки нефти из Персидского залива, Индонезии и Южно-Китайского моря. В ходе войны арабские страны попадут под контроль исламских бойцов, а между тем поставки нефти из Персидского залива начнут постепенно иссякать, и Запад окажется в зависимости от российских, кавказских и центрально-азиатских нефтяных источников. Это вынудит Запад приложить дополнительные усилия, чтобы привлечь Россию на свою сторону и поддержать ее в стремлении расширить контроль над богатыми нефтью мусульманскими странами, расположенными к югу от нее. Тем временем США будут энергично пытаться мобилизовать полную поддержку со стороны своих европейских союзников. Те станут оказывать американцам дипломатическую и военную поддержку, но на военное участие пойдут неохотно. Китай и Иран тайно развернут ракеты среднего радиуса действия с ядерными боеголовками в Боснии и Алжире, предупредив европейские державы, чтобы те не вступали в войну. Как это почти всегда бывало в прошлом с китайскими попытками запугивания, реакция всех стран, кроме Японии, будет прямо противоположной тому, чего добивается Китай.

Альтернативный вариант: Запад может попытаться нанести поражение Китаю с использованием обычных вооружений. Однако сближение Японии и Китая создаст последнему защиту в форме островного санитарного кордона, предотвращающего использование американских военно-морских сил против крупных прибрежных китайских населенных пунктов и промышленных центров. Альтернативой станет обход Китая с запада.

Военные действия между Россией и Китаем побудят *NATO* приветствовать вступление в ее ряды России на правах полноправного члена и сотрудничество с ней при противодействии китайскому вторжению в Сибирь. При этом *NATO* будет поддерживать российский контроль над мусульманскими странами Центральной Азии, обладающими нефтью и газом, а также поощрять восстания тибетцев, уйгуров и монголов против китайского владычества, постепенно мобилизуя и развертывая западные и российские силы на востоке Сибири для заключительной атаки — через Великую Китайскую стену на Пекин, Манчжурию на хартленд ханьцев.

Каким бы ни оказался непосредственный исход этой глобальной цивилизационной войны — взаимное ядерное опустошение, договоренность о прекращении военных действий по причине обоюдного истощения или же завершающее вступление российских и западных войск на площадь Тяньаньмень, — долговременным результатом в широком смысле слова неизбежно станет резкий упадок экономической, демографической и военной мощи всех основных участников войны.

В результате глобальная сила, которая веками перемещалась с Востока на Запад, а позже начала двигаться в обратном направлении, станет теперь двигаться с Севера на Юг.

Больше всего выиграют в войне цивилизаций те, кто сможет остаться в стороне от нее.

Поскольку Запад, Россия, Китай и Япония будут в разной степени разрушены, перед Индией откроется возможность переустроить мир в соответствии с индуистским курсом — если ей, несмотря на участие в войне, удастся избежать разрушений.

Если Китай, Япония и Корея окажутся разрушенными войной, центры влияния и силы в Азии тоже сдвинутся в южном направлении; Индонезия, сохранявшая нейтралитет, превратится в доминирующее государство и с помощью австралийских советников будет решающим образом влиять на ход событий на пространстве от Новой Зеландии на восток до Мьянмы, на запад до Шри-Ланки и на юг до Вьетнама. Все это предопределит будущий конфликт между Индией и возрожденным Китаем. В любом случае центр мировой политики сдвинется на юг.

Если этот сценарий покажется читателю дикой и неправдоподобной фантазией, тем лучше. Будем надеяться, что никакой другой сценарий глобальной цивилизационной войны не приобретет большего правдоподобия. Одним словом, чтобы избежать в грядущую эпоху крупных межцивилизационных войн, сердцевинным государствам следует воздерживаться от вмешательства в конфликты, происходящие в других цивилизациях. ∎

Есть еще один чемпион мира!

Владимир ДОВЖЕНКО

Когда любители спорта республики узнают, что в столице пройдет очередной турнир по кикбоксингу с участием членов клуба «Кик-файтер», они уже предвкушают не только великолепное спортивное зрелище, но и то, что большая часть побед будет в нем одержана как раз воспитанниками президента Белорусской федерации кикбоксинга и таиландского бокса Евгения Котельникова. Действительно, этот клуб – своеобразная *trade mark* белорусского кикбоксинга. Именно его «файтеры», как, кстати, и бойцы не менее знаменитого в спортивном мире еще одного минского клуба «Чинук», являются законодателями мод не только в СНГ, Европе, но и в мире.

Muay Thai – таиландский бокс – стремительно шагнул сначала в XX век и, по мнению президента Международной Профессиональной Федерации *WKN* Стефана Кабреры, станет визитной карточкой и нынешнего тысячелетия. Не будем столь категоричны, как француз, хотя и вспомним, что великий Чак Норрис также назвал таиландский бокс «спортом XXI века». Сами основатели этого вида единоборств – жители единственной в мире страны – Таиланда, которая никогда не была завоевана и порабощена каким-то другим государством, – гордятся своим очень зрелищным и популярным детищем, хотя в последнее время их позиции явно пошатнулись под ударами соперников. На последнем чемпионате мира в Бангкоке европейцы более, чем наполовину укоротили их золотые мечты, оставив лишь пять первых мест в самых легких весовых категориях, где тайцы особенно традиционно сильны. А вот воспитать бойцов в категориях потяжелей для них проблема. Я был пару лет назад в Таиланде и могу ответственно, что найти в стране мужчину не только с окладистой бородой, но и весом хотя бы под сто килограммов – задача невыполнимая. Из основных конкурентов вообще следует прежде всего отметить белоруссов и россиян. Сборные этих двух стран на последнем чемпионате Европы на Кипре завоевали 9 золотых медалей из двенадцати. И может случиться так, что шутка, прозвучавшая в Патре, местом проведения турнира, о том, что при такой гегемонии славян европейское первенство не имеет смысла в дальнейшем проводить, может стать реальностью. Где-где, а вот в «мордобитии» они (мы) не уступят никому.

Вышеупомянутый господин Кабрера оказался у нас совсем не случайно. В минувшую пятницу в госцирке он был самой VIP-персоной профессионального международного турнира по *Muay Thai*, «гвоздем» программы которого стал бой за титул чемпиона мира между 19-летним минчанином Ев-

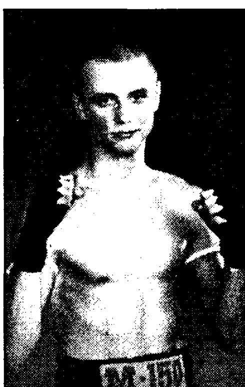

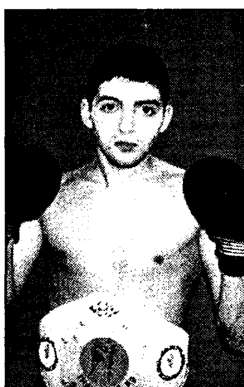

гением Гвоздевым и бельгийцем Омаром Белгнаоу (весовая категория 60,3 кг.). Соперник нашего спортсмена, выходец из Марокко, оказался постарше возрастом, поопытнее и вправе был расчитывать на победу. Если Евгений больше выигрывал в боях среди любителей, успев в совсем юном возрасте «обременить» себя титулами чемпиона Европы и Мира, то второй финалист в спортивной иерархии числился как Интерконтинентальный чемпион среди профессионалов, имея в послужном списке 23 победы в 25 боях. Но после его тет-а-тет с белоруссом первая цифра осталась неизменной, к огорчению спортсмена прежней. По регламенту на всю чемпионскую «разборку» отводилось пять раундов по три минуты, но наш парень «вколотил» победный гвоздь еще раньше, в третьем раунде. Нокаут. Явное преимущество, никаких сомнений в победе. И еще один пояс чемпиона занял достойное место в коллекции «Кик-файтера».

Всего в этот вечер зрителям было предложено семь поединков, четыре из которых официально назывались «международными» рейтинговыми боями класса «А», где белоруссам противостояли опытные кикбоксеры из Литвы и Дании. Дмитрий Корень переиграл Ирмантаса Беранкиса, Евгений Ангалевич – Вигантаса Гразиса, Андрей Молчанов выиграл техническим нокаутом у датчанина Джона Мортенсена.

А самым интересным получился бой между минчанином Алексеем Пекарчиком и полочанином Денисом Лаевским. Он получился почти равным, хотя острым и напряженным. Более титулованный Алексей одержал верх, но и Дениса можно поздравить. Его яркое спортивное будущее уже видать сейчас.

В перерывах между боями гости турнира могли видеть показательные выступления сразу пяти чемпионок мира из того же «Кик-файтера». Сольные композиции демонстрировали великолепные Мария Бусыгина, Мария Пекарчик, Ольга Валентинова, Дарья Машаро и Вероника Домбровская. И в заключение небольшое послесловие Евгения Котельникова.

«Этот турнир мы готовили вместе с вице-президентом БФК и ТБ Владимиром Задираном три месяца. Как известно, в мире *Muay Thai* существует много версий. Почему мы выбрали *WKN*? Именно в ней место чемпиона было вакантно. Да и по денежному взносу сумма оказалась более или менее подъемной для нас. В клубе сейчас тренируются более 10 чемпионов мира в Европы, а вот государственной поддержки не хватает. Например, минспорт выделяет на федерацию лишь 0,6 процента своего бюджета. Сами понимаете, копейки. Популярность таиландского бокса растет. В Беларуси работает 28 клубов. Много это или мало? Сравнивайте: в Голландии их приблизительно 600, в Америке – более тысячи.

Почти с уверенностью можно сказать, что через Олимпиаду, в 2008 году, этот вид спорта будет включен в программу. Кажется, время далекое, но мы так не думаем... Поздравляю Евгения с победой. Отработал в рингe он просто здорово!» ∎

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана ў друкарні УП «Мэджык»
г. Мінск, ул. Кнорына, 50. Заказ № 62 Нумар падпісаны ў друк 21/01/2001 (15.00) Наклад – 14.580